

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

◆◆◆◆ ΜΗΝΙΑΙΟΝ
 ◆◆◆ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
 ◆◆◆ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

***** ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
 Α. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Θ'.
 ΤΕΥΧΟΣ 108
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1910

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 ***** ΕΛΛΑΔΟΣ 12 ΔΡ.
 *** ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 12 ΦΡ.
 **** ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 1 ΔΡ.

◆ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ◆

Ἡ Γυναικεία φυγή, ὑπὸ Δ. Ι. Καλογεροπούλου.
 Τὸ γυναικεῖον ἔνδυμα ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, (Τέ-
 λος) ὑπὸ Ν. Βασιλειάδου.
 Τὸ μονομάτι, παράδοσις, ὑπὸ Θ. Κληρονόμου.
 Ἡ βιομηχανία τῶν σκαρβαίων.
 Κινούμενα ἀγάλματα - ἔμφυχα ἄνθη, ὑπὸ Ε.
 Καρδὰ - σίδηρο, ὑπὸ Κλεαρῆτος Δίπλα.
 Στίφεις.
 Τὰ σύγχρονα φιλολογικὰ ἔθη.
 Ἄρχατα ἀγάλματα ἐν Ἀμερικῇ.
 Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀγγλικῆς σχολῆς.
 Φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ
 1909, ὑπὸ Δ. Κ.
 Τέχνη καὶ ζωή.
 Γράμματα καὶ Τέχνη.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁρθρος, ὑπὸ Ν. Λύτρα.
 Ἄνθη τοῦ ἐπιταφίου, ὑπὸ Ν. Λύτρα.
 Μοναχὴ θερμανομένη, ὑπὸ Ν. Λύτρα.
 Συνεφεασμένα γεροντάματα, ὑπὸ Ἐπ. Θωμο-
 πούλου.
 Προσωπογραφία Β. Φ., ὑπὸ Γ. Ροϊλοῦ.
 Χειμερινὴ ἀνάμνησις, ὑπὸ Σπ. Βικάτου.
 Τὸ ἀγρυπνοῦν πνεῦμα, ὑπὸ Ν. Γεωργαντῆ.
 Ὁ Ἡρακλῆς.
 Κεφαλὴ Ἀφροδίτης.
 Ὁ Εὐδουλος.
 Αἱ ἀπόκρηφαι ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ Ν. Γόζη.
 Ἡ ὀρχήστρα τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν.
 Goud. Ludlow.
 Blanche Toutain.
 Ροζαλία Νίκα.
 Τιμόθ. Ἀναστασίου.

◆ ΑΘΗΝΑΙ ◆

Ὁδὸς Χαγιάου Τρικοῦπη 22α

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Εξακολουθούν διατυπώμενοι νείαι γνώμασι διὰ τὴν Κόρην τοῦ Ἀντισίου. Ἀφ' οὗτου μετεκομίσθη εἰς τὸ Ἔθν. μουσεῖον τῶν Θεσσοῶν ἔχον γινῆ 10 διαλέξεις ἐπιστοπῶς ὑπὸ ἀρχαιολόγων, ἐνώπιον πλήθους ἀκροατῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ τύπῳ δημοσιεύονται συχνοτάτα ἀρθρα ποικίλης ἀντιλήψεως. Οἱ Ἴταλοὶ ἀρχαιολόγοι τὸ θεωροῦν μετὰ τὸν Ἐμῆν, τὴν Ἀφοροίτην καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, τὸ τέταρτον εἰστούργημα τῆς ἀρχαίας Ἑλλ. τέχνης. Ὁ ἀγὼν περιστρέφεται ὅπως ἐξακριβωθῆ ποῖαν παρισταῖ ἢ ὀρθία αὕτη κόρη, ἢ ἀναγνώσκουσα βιβλίον, τὸ ὁποῖον κρατεῖ μετὰ τὴν δεξιάν πρὸ τοῦ στήθους τῆς. Οἱ περισσότεροι τὴν θεωροῦν Σιδυλλῆν ἀναγινώσκουσαν χρησμούς. Ὁ Ἴταλὸς ἀρχαιολόγος καὶ γεροσταστής Κομπάρεττι περιῖται νὰ ἀποδείξῃ διὰ τὸ ἀγάλμα παρισταῖ τὴν Κασσάνδραν, τὴν κόρην τοῦ Πριάμου· ἀλλ' ὁ ἰσχυρισμὸς του δὲν ἐκρίθη ἀκριβῆς. Ἐν τούτοις ὁ Κομπάρεττι διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν γαλήνιον στάσιν τοῦ ἀγάλματος, στᾶσιν ἦτις δὲν ἀνταποκρίνεται μετὰ τὸν τραγικὸν τύπον τῆς Κασσάνδρας, ἰσχυρίζεται διὰ τὸ καλλιτέχνης ἐνεπνεύσθη τὸ ἔργον του ἐκ τῶν στίχων τοῦ Εὐρυπίδου, ὅστις δίδει εἰς τὴν Κασσάνδραν (δοῦλῃν τότε τῆς Αὐλῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος εἰς τὸ Ἄργος) χαρακτηριστὰ ἠπιώτερον. Κατὰ τὸν Κομπάρεττι ὁ καλλιτέχνης παρισταῖ τὴν Κασσάνδραν καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη προφητεύει τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τὴν ἴδιον αὐτῆς θάνατον.

Ἡ χεὶρ, ἦτις λείπει, ἀπέσπα, κατὰ τὸν Ἴταλὸν ἀρχαιολόγον, τὸ διάδημα τὸ ὁποῖον ἔφεραν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν προφητικὴν δάφνην τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἡ ἐξηγήσις αὕτη τοῦ Κομπάρεττι φαίνεται ἀντιφασκίοντα πρὸς τὴν περὶ Κασσάνδρας παράδοσιν.

Ἄλλος Ἴταλὸς ἀρχαιολόγος ἀνέλαθε ν' ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Κομπάρεττι ὑποστηρίζων ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε εὑρεθέντα ἀγάλματα τῆς Κασσάνδρας παρισταῖ τὴν κόρην τοῦ Πριάμου εἰς τὰς πλέον τραγικὰς στιγμὰς τῆς ζωῆς τῆς, βιαζομένην παρὰ τοῦ Αἰάντος παρὰ τὸν βομὸν τῆς Ἀθηνᾶς μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος, προφητεύουσαν τὴν πτώσιν τῆς Τρωάδος, τὴν ἀφίξιν τῶν Ἑλλήνων κλπ. Ἐν γίνεσι ὅλα τὰ ἀγάλματα τῆς Κασσάνδρας τὴν παρισταῖσιν εἰς στάσεις γυναικῶς ἀλλόφρονος. Ἀπ' ἐναντίας τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀγάλμα παρισταῖ κόρην γαλήνιον, ἀναγινώσκουσαν. Τὸ πρόσωπον οὐδὲν τὸ τραγικὸν παρισταῖ.

Ἡ κόμη εἶνε δεδεμένη κατὰ τὸν τρόπον τὸν ἀρχαῖον, τὸ ἐνδυμα ὀλίγον ἀτημελές, μόλις ἰσφίει γυμνὸν ἓνα μαστόν. Ὁ καλλιτέχνης ἐὰν ἤθελε νὰ παραστήσῃ τὴν Κασσάνδραν καὶ ἐν ἀκόμῃ ἐνεπνεύστο ἀπὸ τῆς Κασσάνδρας τοῦ Εὐρυπίδου θὰ εἶδεν εἰς τὸ ἔργον του φυσιογνωμίαν καὶ στάσιν πολὺ διάφορον καὶ σύμφωνον πρὸς τὸν τύπον, τὸν ὁποῖον ἡ τέχνη παρεδέχθη διὰ τὴν Κασσάνδραν.

Ἀκόμη ἡ ὑπόθεσις διὰ τὴν χεὶρ ἦτις λείπει ἀπέσπα τὰ διάδημα καὶ τὴν δάφνην τῆς κεφαλῆς δὲν εἶνε ἀληθῆς διότι ἡ κόμμωσις οὐδὲν ἔχει τὸ ἀνώμαλον. Ἀπ' ἐναντίας διακρίνεται ἡ ταινία μετὰ τὴν ὁποῖαν εἶνε δεδεμένη ἡ κόμη. Ἐν συνόλῳ τὸ ἀγάλμα παρισταῖ στάσιν ἀρμόζουσαν εἰς κόρην βοθισμένην εἰς τὴν μελέτην, τὸ σῶμα κλίνει ἐλαφρῶς πρὸς τὸ μέρος τοῦ βιβλίου.

Ὁ καθηγητὴς Στρόγκ, ὑποδιευθυντὴς τῆς ἐν Ρώμῃ ἀγγλικῆς καλλιτεχνικῆς σχολῆς ἀποφαινεταὶ ὅτι ἡ κόρη τοῦ Ἀντισίου εἶνε... νεανία; καὶ ἔχει γυνή.

Τὰ στήθος τοῦ ἀγάλματος, εὐρὺ καὶ με μὲς σαφῶς διαγραφόμενον, δὲν εἶνε στήθος γυναικῶς κατὰ τὴν ἀντιλήψιν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης. Ἐπίσης οἱ βραχίονες εἶνε μυώδεις καὶ οἱ πόδες μεγάλοι καὶ δυσανάλογοι διὰ γυναῖκα.

Κατὰ τὸν Στρόγκ, τὸ ἀγάλμα παρισταῖ μᾶλλον Γα-

λάτην ἱερέα τῆς Κυβέλης, κρατοῦντα ἀμφοῖα πλήρη καρπῶν.

Ἐν συνεδρίῳ τῆς Γερμανικῆς Ἀρχ. σχολῆς ὁ ὑποδιευθυντὴς κ. Κίρο Φωίλης περὶ Σνάϊερ, Κρόουμδά-χερ καὶ L. Kaweran.

Τὴν 28ην Δεκεμβρίου ἐν Βαλτιμόρη τῆς Ἀμερικῆς συνήλθον εἰς συνέδριον ἀρχαιολογικὸν πολλοὶ Ἀμερικανοὶ, μέλη τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τῆς Ἀμερικανικῆς Φιλολογικῆς ἑταιρίας.

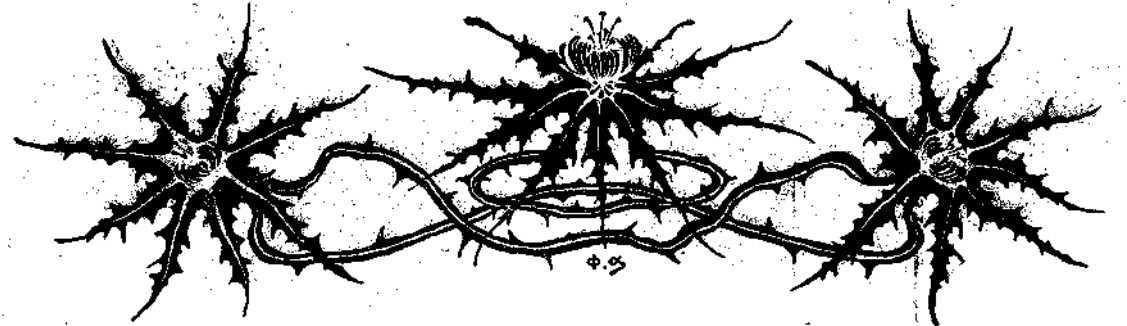
Ἐπίτινος ἀλευτικῶς πλοιαρίου ἐκ τῶν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς καταπλεύσαντος εἰς Πειραιᾶ, κατεσχέθη ἐν χάλινον ἀγάλμα Στύρου καὶ ἐν ἀγάλμα πτερυγοφόρου γυναικῶς.

Τὰ ἀρχαιολογικὰ τῶν ἀντικείμενα εἰκάζεται ὅτι θὰ ἀνευρέθησαν μετ' ἄλλων ὁμοίων ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Ἀφρικῆς πρὸ καιροῦ, ὁ δὲ Ἰταλὸς πλοίαρχος ἔλαβεν ὡς μερίδιον τὰ δύο κατασχθέντα ἀγάλματα.

Ὁ κ. Σβορώνος, ἐξ ἀφομῆς ἀκαχλύου τὴν πόλιν τοῦ Ἄδου εἰκονίζοντος, μελετήσας τὴν τοπογραφίαν τοῦ λόφου τοῦ Ἰππίου Κολωνοῦ κατόρθωσε τῇ βοήθειᾳ ἀρχαίας καὶ παροραθείσης σημειώσεως Ἑλλήνων ἀρχαιολόγου νὰ ἀνακλύσῃ τὸ μᾶτην μέχρι τοῦδε ἀναζητούμενον γάμμα τοῦ παρὰ τὸν Κολωνὸν (ἑρῶν τῶν Ἐρινυῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ εὐρήται ἡ σκηνὴ τοῦ Σοφοκλείου «Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῶ»). Τὸ γάμμα εἶνε βάρους 15 μέτρων, κεῖται ἐπὶ τοῦ κραπέδου τοῦ λόφου καὶ τῆς ἐκ Θεβῶν παρὰ τὸν Κολωνὸν ἀρχαίας ὁδοῦ. Εὐρέθη ἡ θέσις τοῦ βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ Πλουτωνείου, ὅθεν κατήρχοντο εἰς Ἀθῆνας καὶ ἡ Ἀκαδημία (ἑρῶν τοῦ ἥρωος Ἀκαδημίου). Αἱ ἀνακαλύψεις αὗται θὰ ἐκτεθῶσι λεπτομερῶς εἰς ἰδίαν συγγραφήν ὑπὸ τοῦ κ. Σβορώνου.

Μετὰ τοῦ παρόντος φύλλου συμπληροῦται τὸ ἔννατον ἔτος τῆς «Πινακοθήκης» καὶ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἀρχεται τὸ δέκατον. Παρακαλοῦνται συνεπῶς οἱ κ. κ. συνδρομηταί, ἰδίᾳ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὅπως εὐαρεστούμενοι στείλωσι μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀνα χειρὸς τεύχους ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθῆναις διεύθυνσιν τὴν συνδρομὴν των, διὰ ταχυδρομικῆς ἢ τραπεζιτικῆς ἐπιταγῆς, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς δαπάνης τῆς ἀποστολῆς.

Εἰς τὴν παράκλησιν ταύτην ἐπιστώμεν τὴν προσοχὴν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας, οἵτινες πεποίθαμεν διὰ θελήσουσαν νὰ ἐνισχύσουσαν πραγματικῶς τὴν «Πινακοθήκην» διὰ τῆς ἐγκαίρου καὶ ἀσφαλοῦς ἀποστολῆς τῆς συνδρομῆς των, καθ' ὃν τρόπον ἀνωτέρω ὑποδεινύομεν. Οἱ ἐντὸς τοῦ Φεβρουαρίου ἀποστέλλοντες τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουν ἀμέσως δωρεὰν ἐν λαχεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου, θὰ ἔχωσι δὲ καὶ πλείονα προνόμια ἀπὸ τοῦς ἄλλους συνδρομητάς.

N. ΑΥΤΡΑ.

Ὁρθρος.

(Καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις Συνακτῶν).

Φωτογραφία Σπ. Κοκκόλη.

ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΕΝΔΥΜΑ ΕΝ ΤΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

* ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑΙ *

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΨΥΧΗ

I. Quartetto.

A.

NAMEΣΑ στά ξανθά στάχυα, πού ο ήλιος τὸ χρυσώνει και ἡ αὐρα τὰ λυγίζει, στοὺς ἀπέραντους κάμπους πού παραστίζουν στοργικῆς ἢ ἀργυρόφυλλες ἑλῆς, ἀνάμεσα στοὺς ἀγρούς πού στά πρῶτα στήθη των ἔλισσονται τὰ ρυάκια και χαμοπετοῦν οἱ σπῖνοι χαρῆκοί, πού ἡ πεταλούδες ἐρωτοτροποῦν με τ' ἀγριολούλουδα και ἡ ἀνεμῶνες σὺν ματωμένες ταινίες ξεδιπλώνονται στὴν πλημμύρα τῶν ἀκτίνων, ἀνάμεσα στά κάρμαρατά στάχυα, ἡ παιδικὴ με ξέπλεκα τὰ μαλλιά, γεμάτη ὄνειρα κ' ἐλπίδες, διαβαίνει.

Εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς Παρθενίας — Συλφίς τῶν περασμένων καιρῶν — ἡ πνοὴ τῆς Χαρᾶς.

B.

Εἶς τὴν δροσόλουστὴν ἀρογιαλιά, ὅπου ἀφίνει ἐπάνω στά ἀστράφτερὰ πετράδια τρελλοὺς ἀφροὺς τὸ κῆμα πού ἐρεγεται ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γαλανῆς θαλάσσης, ὅπου ἡ ἄλμη ἐνδυναμώνει τοὺς πόθους και τὸ βλέμμα βυθίζεται εἰς ρεμβασμοὺς μέσα στὴν κτανόλευκην σινδόνην πού λαμπρόκοπα στά φιλήματα τοῦ ἡλίου, στέκει ἡ κόρη — Ἡβῆς ἄνθος. Ἡ θάλασσα στά ὕγρα, τὰ ἥρεμά ἀναπαλλόμενα στήθη τῆς νανουρίζει γλυκὰ τοὺς ἀνησυχούς πόθους τῆς κόρης, ἡ ὁποία ἀσχίζει νὰ νοιώθῃ.

Εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς Ἀγάπης — Νηρηίς τῶν μυθικῶν χρόνων — ὁ παλμός τοῦ Ὀνειροῦ.

Γ.

ΕΠΑΝΩ στά βουνὰ με τῆς ὑπερήφανες κυριαρχικῆς κορυφῆς των, πού ἔχουν ἀνοικτὴν τὴν

ἀγκάλην πρὸς τὰ ἀστρα — εἰς τὰ βουνὰ, τοὺς γείτονας τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου ἀνεβαίνει ὁ ἀνασασμός τῆς γῆς ὡς ἠχώ θλιμμένου τραγουδιοῦ, στά βουνὰ με τοὺς ἀγρούς σχοίνους και τὰ ἀγκάθια τὰ προπετῆ, ἐκεῖ ὅπου ὁ ἀέρας περὶ ἀραιός και περὶ ἀγνός εἶνε, ὅπου τὸ βλέμμα ἀέτειον ἀτενίζει γῆρα και τὰ ὄνειρα κάμνουν μεγάλους γύρους εἰς τὸν αἰθέρα τὸν πλατύν, ὅπου ἐλεύθερον τὸ πνεῦμα εἶνε και τὸ μεστομῶνον σῶμα ἀδέσμευτον, ἀναροχίζεται ἡ γυνὴ τῶν ὄριμων ἐτῶν, ἡ γεμάτη ὀρμῆς, πού τὸ σῶμα τῆς ἐγγίζει αἱ πρωτόγονοι ἀπολαύσεις.

Εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς Ἡδονῆς — Ἀμαρυλλίς τῶν ἀρχαίων παραδόσεων — ἡ ὀρμὴ τῆς Ἐπιθυμίας.

Δ.

ΜΕΣΑ στά βαθύσια δάση, τὰ πυκνόφυλλα πλατάνια και τῆς ὑψικορμῆς λεύκες, στά γέρικα πεύκα πού ἡ κάμπιες ἀναδύονται και ἀφίνουν ἀκούραστα τοὺς μονοτόνους κρογμούς των τὰ ἔντομα, στὴν αἰωνία σκιά στή σιγὴ πού νοσταλγεῖ τὰς πτέρυγας τοῦ θανάτου, στά δάση τὰ πυκνά, τὰ ἀπρόσιτα, γέρει ἐπάνω στά γλωμά φύλλα τὸ κουρασμένο κορμὴ ἡ Ὑπερήλιε με τὴν λευκὴν κόμην, πού τὰ μάγουλά τῆς ἡ κούρασις ἔχει πτωχῶση και τὰ βλέφαρά τῆς κλείνουν ἀπηυδισμένα εἰς ἓνα ὕπνον πού παραλύνει τὰς αἰσθήσεις. Κυττάζει διαρκῶς κάτω στὸ χῶμα, και περῶ ἀνάμεσα στά δάση ὡς φάντασμα.

Εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς Θλίψεως — Δρυάς τῶν θρούλων — ὁ στεναγμός τῆς Ἀναμνήσεως.

II. Finale.

Σκορπίζονται τὰ ἀδῶα Χαμόγελα τῆς Ἀδύης. Ἀρρωσταίνουν οἱ ὄνειρώδεις Πόθοι τοῦ Μεσημεριοῦ.

Πεθαίνουν αἱ σφοιγελὰ Ἐπιθυμίαι ταῦ Δειλινῶν.

Καὶ τελειώνουν ὅλα μέσα στά σκοτεινὰ βῆθη τοῦ δάσους, στοὺς κορμούς τοὺς κούφρους — σκελετώδη χέρια πού κρατοῦν ἀνοικμένα τὰ ἄγρια Μεσάνυχτα.

A. I. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὡς εἶδομεν τὴν ἀπόλυτον καθαρότητα εἰς τὸ λευκὸν χρῶμα τῆς ζωγραφικῆς; θὰ ἰδῶμεν και εἰς τὸ θέατρον πῶς κάθε ἀγνὸν θῦμα τῆς κακίας και τοῦ προδότου ἐρωτος εἶνε κατάλευκα ἐνδεδυμένοι. Ἐνθυμηθῆτε τὴν Μαρίαν Δοξαπατῆ τοῦ Βερναρδάκη πῶς ὡς παράφρων νόμφη ὀλόλευκα φοροῦσα και με ξέπλεκα μαλλιά παρακαλεῖ τὸν Φιλανθρωπινὸν νὰ τῆ ψάλλῃ τὸ ἄσμα τῆς Σαφροῦς. Τῆ λέγει:

"Α! πόσον ἐπεθύμουν Ἄγγελε κ' ἐγὼ
ποιήτρια νὰ ἦμην μίαν κἄν στιγμὴν,
να, μίαν στιγμὴν μόνον. Ψάλε, ψάλε μου
τὸ ἄσμα τοῦτο" εἶνε ὑπερδύμναστον
ἐπὶ ζωῆς μου κάλλιον δὲν ἤκουσα.

Πόσον δὲ χρωματίζει ἡ λευκὴ ἐνδυμασία τὴν παράκλησιν και πόσον δὲν μᾶς συγκλονίζει!

Ὁ Φιλανθρωπινὸς εἰς τὸν λευκοφορεμένον τοῦτον ἄγγελον ὑπακούει ἀμέσως και τῆ ψάλλει:

Με ὠρῶς νεκρανθέμιον στεφάνου;
κόρα στέφθητε τῆς Μιτυλήνης
και ἀντὶ τοῦ κισσοῦ και ἀντὶ τῆς μωρένης;
νεκρανθέμιον ἐπάνω στεφάνου;
τῆς ἐξάτης τῆς εἴρατε κλήρης!

Εἰς τὸ ὀλόλευκον χρῶμα, ὅπως τῶν ψεκᾶδων τῆς χιόνος, εἰκονίζεται ἡ ἀγνότης. Καὶ ὁ Σαῖξηρ διὰ νὰ παραστήσῃ συγκριτικὰ τὴν ἀσπιλον ἀγνότητα και τὴν παρθενίαν τῆς Ὀφηλίας φέρει αὐτὴν παράφρονα, κατάλευκα ἐνδεδυμένην και στεφανωμένην με στεφάνι ἀπὸ τσουκνίδε; εἰς ἓνα ποτάμι. Ἐρχεται ἐκείνη ὡς νεφέλη τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἕννο κῶσμον νεράϊδα, και τεματίζει τὴν ζωὴν τῆς εἰς τὸν ξένον αὐτὸν κόσμον.

..... Σ' ἓνα ὄνακι ἐπάνω
λιὰ γυρομένη τὰ χλωμά τῆς; φύλλα δείχνει
μὲς' στὸν καθρέπτη τοῦ νεροῦ πού ἀγάλλει ῥεῖι.
Ἐφερε ἡ κόρη αὐτοῦ φανταστικὰ στεφάνια
ἀπὸ τσουκνίδε; χρυσολούλουδα και κῆτι
..... κ' ὡς προσπαθοῦσε,
αὐτοῦ οκαρφαλωμένη, τὰ πλεκτά τῆς ἄρθη
στά κλωνάρια, πού ἐκκλιναν, νὰ κρεμάσῃ, ἐκίπη
ἐν ἀσπλαγχο κλαδί και αὐτῆ, με τὰ χλωρά τῆς
τροπῆα, πέφτει στὸ ποτάμι ὅπου τὴν κλαίει.
(Μεταφρ. Πολυλά).

Τοῦναντίον δὲ ἡ τέχνη διὰ νὰ τονώσῃ τὴν ἀγρίαν γυναῖκα, τὴν λυσαλέαν πείσιμονα, νὰ διεξαγάγῃ ἀνώτερον τῆς φύσεως τῆς ἀγῶνα, ἐνδύει αὐτὴν με ἐνδύματα χρωματιστά. Τὸ λευκὸν δὲν ἔχει ἐδῶ χῶρον. Χρειαζόμαστε τὰ παρδαλά, αἱ ἀπότομοι πτωχαί, τὰ ἀτεμῆλητα μαλλιά και τὰ σπιλινὰ χρώματα. Αὐτὰ βοοῦν τὴν ἐκδίκεσιν και τὸ αἷμα. Καὶ ἡ ἀρχαία Μῆδειά τοῦ Εὐρῆτιδου θυσιάσασα τὸ παιδί τῆς, θυσιάσασα τὴν πατερίδα και τοὺς γονεῖς χάριν τοῦ ἐρωτοῦ; τῆς πρὸς τὸν ξένον, παρουσιάζεται ὡς θηριώδης τῆρις πρὸς ἐκδίκεσιν, ὅταν παρ' αὐτοῦ ἐπροδόθη. Πόσον ἀγρία εἶνε εἰς τὰ δυνατὰ χρώματα ὅταν ἐπικαλεῖται τὸν θεῶν τὰ ὄρκα.

Τοῦ Ὑμεραίου σεις προσιτάται Ὑμεροῖ
θεοὶ σεις μάρτυρες σεμνοὶ τῆς πίστεως
και τῆς ἀγάπης, ἦν ψευδῶς μ' ὀρκίζετο
ὅτε ἐλίκᾳ τῆς παρθένου τὴν αἰδῶ,
σεῖς, τὴν ἐκδίκεσιν μου βοηθήσατε!

Ἡ ἀγρία αὐτὴ ἐπίκλησις δὲν ἐκφράζει παραλλήλως πρὸς τὴν δαιμονισμένην ἐκείνην γυναῖκα τῆς ἀρχαϊότητος ἡ πολύχρωμο; ἡ φασμαγορικῆ, ἡ ἀτημέλητος ἐνδυμασία; Ὅσοι εἶδον τὴν κυρίαν Παρασκευοπούλου ὡς Μῆδειαν θὰ ἐνθυμῶνται τὰς ἀντιθέσεις; τῶν ἰσχυρῶν χρωμάτων, τὴν στάσιν, τὴν στολήν, τὸν χαρακτήρα. Καὶ ὄχι μόνον ἡ ἀρχαϊότης ἀλλὰ και ἡ νέα κοίσις με τὸ ἴδιον ὕλικόν πλαισιώνει τὴν εἰκόνα τῆς.

*) Τίλος.

Ὁ Σαῖξηρ π. χ. διὰ νὰ παραστήσῃ τὴν ἀπαισίαν νύκτα καθ' ἣν ὁ Σέξτος βιάζει τὴν ἐνάρετον Λουκρητίαν ἰδοῦ ὁποία στοιχεῖα λαμβάνει ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ χρωματίζῃ τὸ πλαισίον τῆς; ἀσελῆους; και ἀτίμου πράξεως. Παρατηρήσατε πόσον καθαρὰ και δυνατὰ ζωγραφίζει ἡ κοίσις; τὴν εἰκόνα.

"Εσήμερον ἡ ὄρα" εἶνε ἡ σιγὴ
καθ' ἣν ὁ ἔσπρος τῶν θρητῶν τὰ ὄμματα
με τοὺς μυσηριώδεις σκέπει πῆπλους του.
Ἄναστρος εἶνε τούθρου ἡ ἐκείσις
και μόνον τῆς γλαυκῆς ἀκούοντ' οἱ κρογμοί.
Ἡ ὄρα εἶνε διε τρώγει τὴν βορᾶν
αὐτοῦ ὁ λύκος και κοιμᾶτ' ὁ δίκαιος.
Καὶ ἀργυροῦσι μ' ἀνοικτούς τοὺς ὀφθαλμούς
ὁ φόνος μόνον και ἡ λάργρος ἡδονή.

Θέλετε τώρα νὰ ἰδῆτε τὴν γλυκεῖαν συζυγικὴν ἀγάπην εἰς τὸ λευκὸν χρῶμα και νὰ θαυμάσετε τὴν στοργὴν τῆς; γυναικῆς; και τὴν ἀφοσίωσιν; Ἐνθυμηθῆτε εἰς τὸν Ἰούλιον Καίσαρα πῶς ἡ ἐνάρετος Πορκία, κόρη τοῦ μεγάλου Κάτωνος; και σύζυγος τοῦ Βρούτου, ἀνησυχεῖ εἰς τὴν ἀνησυχίαν τοῦ συζύγου. Ἡ Πορκία εἶνε λυσίκομος; και φέρουσα τὸν λευκὸν ἀκόμη χιτώνα τῆς; κλίνης; προφθάνει τὸν Βρούτον και τὸν ἐρωτᾷ:

Φίλιπε σύζυγε, εἰπέ τί σὲ λυπεῖ;

Ὁ Βρούτος; ζητεῖ νὰ δικαιολογηθῇ, ἀλλ' ἡ Πορκία ἐπιμένει:

"Ὁ ὄχι, Βρούτε μου" ἂν ἔγης κόρη
εἰς τὴν ψυχὴν σου εἶνε. Καὶ ἡ θεῖς μου
μοῦ δίδει νὰ εἶ μάθη τὸ δικαίωμα.
Σὲ ἔφορξεν, κῆταξε, γονυπετῆς
εἰς τὸ ἐθυμηθῆν τοσοῦτον κάλλος μου
εἰς τοὺς ἐρωτικούς σου ὄρκους; εἰς αὐτὸν
τὸν μέγαν ὄρκον, ὅστις μὰς ἀνῆγγασεν
εἰπέ μου ...

Ἡ ἐνδυμασία τῆς κλίνης, τὸ ὀλόλευκον χρῶμα, ἡ ἀτημέλησις τοῦ ὕπνου ὅλα φανεροῦν τὴν στενήν συγγένειαν τῶν συζύγων, τὸ ἐπιτακτικὸν δικαίωμα τῆς ἐξομολογήσεως. Ἄλλ' ὁ Βρούτος δὲν φανεροῦν τὸ μυστικόν, ἐπιμένει. Τὴν ἐφορξίζει μάλιστα νὰ ἀφήσῃ τὴν περιέργειαν. Ἄλλ' ἐκείνη συγκλονίζει τὸν ἱερὸν δεσμόν των με γλυκύτατα λόγια.

... ὃ δὲν θὰ τὸ ἔπραττον

καλὸς ἂν ἦσο πρὸς ἐμέ, ὃ Βρούτε μου
Εἰπέ μοι, Βρούτε, ὅτε ἐνυρεσθῆμεν
ἐσυμπρωνήθη ἄρα νὰ ἀγνοῦ ἔγῳ
τὰ μυστικὰ σου; εἶμαι σὺ αὐτὸς ἐγῳ
ἢ μ' ἐξαιρέσεις και με περιορισμούς;

"Ἄν οὕτως ἔχει, τότε εἶνε παλλακίς
τοῦ Βρούτου ἡ Πορκία, ὄχι σύζυγος!

Μόνον ἀδαμάντινος χαρακτῆρ ἡ γυναικῆς και πλήρης ἐπίγνωσι; θὰ ἠδύνατο νὰ θέσῃ τοιοῦτον δίλημμα. Φαντάζεσθε τί αἶγος θὰ διέχονε εἰς τὸ θέατρον ἡ Δοῦζε ὅταν με τὸν ἀγνὸν ἀκόμη τῆς κλίνης; και ὀλόλευκος εἰς τὸν χιτώνα τῆς ἐξήτει νὰ ελαφρύνῃ τὸν σύζυγον ἀπὸ τὰ βάρη τῆς σκέψεως!

VI.

Δι' ὅλων τούτων, ἐξήγησα νὰ ἀποδείξω ὅτι ἂν εἰς τὴν Γλυπτικὴν τὸ γυμνὸν παριστᾷ τὸ ἀνέφικτον κάλλος, ἐν τούτοις; εἰς τὴν ζωγραφικὴν και εἰς τὸ θέατρον ἡ ἐνδυμασία λόγῳ χρωματισμοῦ και πτωχῶσεως ἀποτελεῖ πρῶτιστον παράγοντα θεματογραφίας. Διότι πρὶν ὀμλήσῃ τὸ στόμα και πρὶν ἐκφράσῃ ἡ ἐκφρασις ἡ παράστασις τοῦ ἐνδύματος; ὀμιλεῖ. Ἡ γυναικεία καλαισθησία ὅταν καλῶς μορφωθῇ, ἀναπτύσσει τὸ φυσικόν τῆς ἐνοστικόν εἰς ἀπαράμυλλον βαθμὸν τεχνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὄρατου. Καὶ ὅταν εἶνε χειμῶν εἶτε καλοκαίρι, ὅταν ἦνε ἡμέρα εἶτε ἐσπέρας ὅταν ὑπάρχῃ

το φως του Ηλίου είτε του λαμπτήρος, γνωρίζει παρά πάντα άλλον ή γυνή καλλίτερα τον χρωματισμόν όστις άρμόζει και τας πτυχώδεις τας όποιας θα επιδιώξη. Ημείς οι άνδρες, εις την έκτίμησιν μερικόν πραγμάτων είμεθα ακατάλληλοι και άδικοι συγχρόνως. Η γυνή γνωρίζει ένστικτώσ το άγέρωχον ένός κατέλου άναπεπταμένου, την μεγαλοπρέπειαν μιάς ούράς σφοδμένης, την μαγνητικήν έλξιν μιάς κολλητής κάλτσας μάδης και την εύτραπελίαν ήν δίδει εις τον ώμον και εις το στήθος ο άραιος βόας. Αυτή ή τέχνη πριν κανονίση τα ύποδείγματα της έμελέτησε και παρακολούθησε την γυναικείαν καλαισθησίαν.

Άλλά με τα σημερινά ένδύματα και με τας συνθήκας της ζωής δεν άρκει μόνον το ένστικτον της γυναικείας. Άπαιτείται και ή μόρφωσις. Η σπουδή των γραμμών και των χρωμάτων δεν είναι εύκολος. Κάθε κυρία έχει ύπεροχάς και έλλείψεις καλλονής. Τέχνη δε είναι να προβάλλη το άραιον και να άποκρύπτη το σπερόν. Άλλω; θα άδική τον έαυτόν της, είτε θα τον γελοιοποιή. Ο σφριός είναι θείος καλλιτέχνης. Αυτός παραλλάσσει την μονοτονίαν, έπιζητεί άπειρους εκφάνσεις; του άραιου και συνειθίζει το βλέμμα εις τας άρμονίας; και εις τας συμμετρίαις.

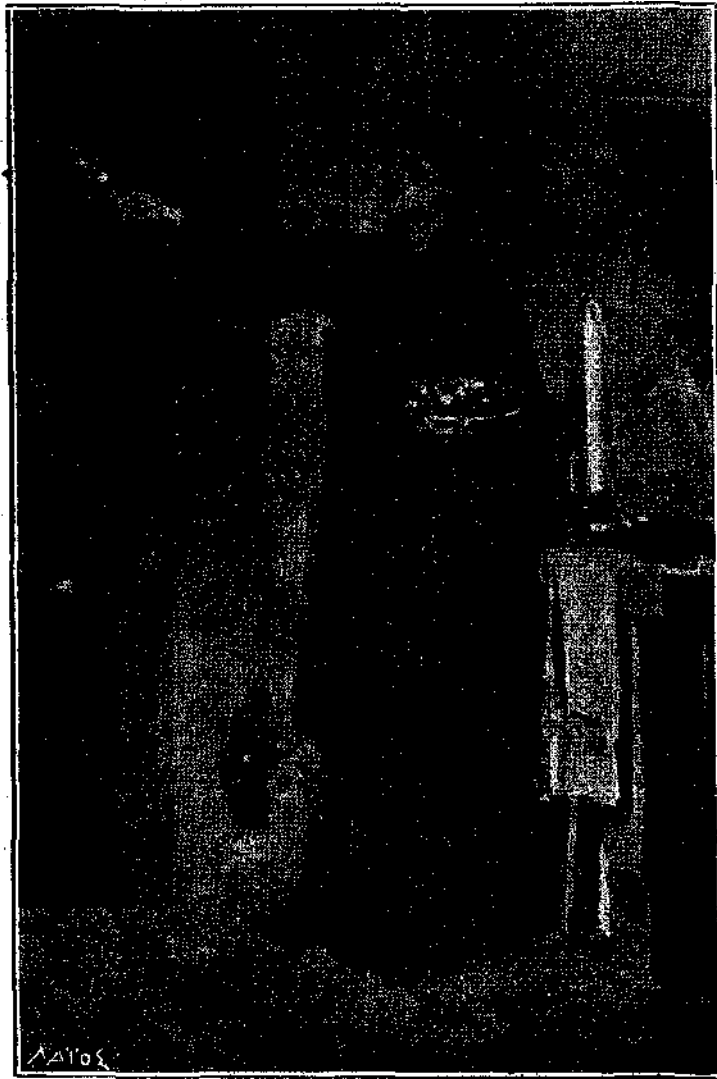
Άλλ' ο σφριός δεν παρέχει μέτρον γενικόν. Παρέχει δείγμα μόνον. Και γίνεται ολέθριος τύραννος όταν μορφώνη δουλικώς το σώμα πρός το δείγμα του. Διότι κάθε κυρία έχει ίδιαν σφραγίδα καλλονής, ίδιας αναλογίας, ίδιον χρώμα και ιδιαιτέραν έκφρασιν. Το έν-

δυμά της λοιπόν θα ήνε άραιον όταν συνδυάζη τας συνθήκας της άτομικότητος με τας συνθήκας του περιβάλλοντος. Να μη λησμονηθή δε ότι το ένδυμα ως παράστασις έκφράζει κάτι. Και όφείλει να έκφράξη ένσσω είναι πλάσιον της παραστάσεώς μας. Να ύποστηρίξω, ότι ο σημερινός σφριός των γυναικών ζητεί να επιδείξη τας σωματικάς γραμμάς και να παρακολουθήση τας καμπόλας της φυσικής μορφής; Ο μορφωμένος εις την άρχαίαν Έλληνικήν πλαστικήν τέχνην το έννοει εύκόλως.

Βεβαίως; ο χαριτωμένος λαϊμός και ή καμπυλότης του στήθους; είναι θαυμάσια βάθρα του γυναικείου προσώπου. Και αι κυρία γνωρίζουν το μέγα αυτό πλεονέκτημα και προσπαθούν εις τας έπισήμους εμφανίσεις να επιδείξουν γυμνά τα φυσικά δώρα. Άν ήσαν όλαι θεαί, θα έννομητόν ήσας περισσότερα προνόμια από την Γλυπτικήν παρά από την Ζωγραφικήν. Δεν έχουν όμως; πολλήν πεποιθήσιν. Και προτιμούν το ένδυμα.

Εξ άλλου ήμείς οι άνδρες; έχομεν έγωϊσμόν άπειόριστον. Ενώ άπαιτούμεν την γυναίκα άραιαν, την ένδυμασίαν καλλιτεχνικήν, την έντύπωσιν άξιαν της άγάτης και του έρωτός μας, γογγύζομεν διά τον σφριόν, παρεξηγούμεν την φυσικήν παράστασιν, φωνάζομεν διά την σατάλην, περιορίζομεν τούτο ή εκείνο και καταπιέζομεν πάν αισθημα του άραιού. Άπαιτεί λοιπόν ο άνήρ, άπαιτεί όμως; και ή γυνή. Έχει το δικαίον ο άνήρ, άλλ' έχει περισσότερον δικαίον και ή γυνή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

N. ΛΥΤΡΑ. Άνθη του έπιταφίου.
(Καλλιτεχνική έκθεσις Συντακτών).

Φωτογραφία Σπ. Κοκκόλη.

N. ΛΥΤΡΑ. Μοναχή θερμαινομένη.
(Καλλιτεχνική έκθεσις Συντακτών).

Φωτογραφία Σπ. Κοκκόλη.

* ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ *

ΤΟ ΜΟΝΟΜΑΤΙ

Γιώτης, ξακουστός παλληκαρός για την άντριότη του και την όμορφιά του, πού πολλές φορές πήγε με στοίχημα στα μνήματα και χτύπησε το σημαντήρι, πού λούστη ντάλα μεσημέρι στο νεράϊδο φεμμα, βουλήθη, πριν τα τρίμερα του γάμου

του, να πάη στα πρόβατά του, πούβοσκαν άλάργα πδ το χωριό. Η Χρυσάβγα, χρεμμασμένη στους νόμους του, του έλεγε με λόγια πονετικά:

— Γιώτη μου, μη φεύγεις!.. καρτέρα να γιώσουμε τα τρίμερα.

— Σάπα, Χρυσάβγα, δε θαργήσω.

— Γιώτη μου, σκιάζομαι! κάτι μου λέει το ζουδι μου. Σκιάζομαι μίν πάθης τίποτε κακό στη στράτα. Λένε πώς τα στοιχιά και τάερικά, κυνηγάνε πολύ τους νεόπαντρους.

— Ντράτου, Χρυσάβγα! Ξέρεις, τα στοιχιά με σκιάζονται και τάνεμικά με τρέμουν.

— Γιώτη μου, μίν το πέρνεις; άπάνου σου!.. Σε

τρώνει το αίμα σου μαθέ;.. Δεν ξέρεις; πώς οι νεόγαμπροι και ή νεόνυμφες, πριν τα τρίμερα δε βγαίνουν από το χωριό, δεν περπατούν τέ; νύχτες; Κι' άν βγούν, θα βγούν με συντροφιά, και θα γυρδσουν πριν βασιλέψη;

— Χρυσάβγα, τα φυσικά μου τα ξέρεις. Μη με πεισμώνεις περισσότερο!.. Είπα θα πάω!..

Ο Γιώτης άγύριστο; στα παρακάλετα και τες όρμηνειες της καλής του; ξεκίνησε με τα σκωτεινάσματα για τα πρόβατά του. Κατά πόδι τον πήρε ο καπλάνης, ένα σκυλί παρδάλδ που κατέβαζε τον καβέλαρι. Η Χρυσάβγα τον ξέφυγε ως τον μύτικα, τον συντρόφεψε με το δακρυμένο μάτι της, ως πού σκαπέτησε πέρα στους άργαλιούς, κώστερα γύρσε σ' άρχοντικότης με χίλιες; συλλογές στο νού της!.. Την έτραγαν τα φίδια. Ο διγός της, της μίλαγε πώς κάτι κακό θα πάθη. Και της φαίνονταν, πώς τόβλεπε λοφάνερο. Για δαύτο, γονατιστή στο κοινοστάσι παρακαλούσε τον Άγιώργι, να νοιάζεται τον καλό της στη στράτα του.

Ο Γιώτης, από μονοπάτι σε μονοπάτι, έφτασε στην κορακοφωλιά. Είπε ένα καταράχι στα μέσα του ξεροβουνι. Στη ρίζα του διαβαίνει μιά γιδόστρατα. Κάτου κάτου, πολύ κάτου, περνάει να βαθύ ξεροπό-

ταμο. Από και μεριά άλλο ξεροβούνι. Ο μαύρος κισσός, ποδνε τυλιγμένος γύρω του, από τη ρίζα ως την κορφή, και ή βαριές κ' άγριες φωνές που σκούζουν οι κόρακες, και τα φλετουρηματα που κάνουν όταν άκουουν πηρώπτημα στρατολάτι, το καταράχι φαίνεται από σκιάχτερη και άγριο, και οι διαβάτες θροίζονται περισσότερο. Μάτι δέ σηκώνουν να το δούν!.. Περγάνε βιαστικοί, και άνασαι!..

Ο Γιώτης, άποσταμένος, κέθησε άπόστρατα να ξινασάνη. Σίκασι τη διάπλα της φουστανέλλαις του, και σφούγγισε τον ιδρωτά του πούτρεχε ποτάμι. Η γλώσσα του ήταν σεργή. Λαγάνιασε από τον κάματο. Τα σωτικά του, κίονταν από τη δίψα. Το βολύμι που μασούσε δέν τον θροούσε. Νερό και κοντά δέν ήταν. Μοναχά στα μισά του καταραχιού, ήταν ένα σπληθάρι που μαζώνονταν από την καρδιά του βουνού, στάλα στάλα, ένα νερό, κρύο σαν το κρούσταλλο, και ξάστερο σαν του κορτσιού το δάκρυ. Ο τόπος, μίλαγε πολλά για δαύτο. Έλεγε, πώς ήταν στοιχωμένο!..

Ο Γιώτης, τώξερε, κέκανε ν' άνεβή. Μα κοντοστάθη, γιατί θυμήθη τα λόγια του χωριού, και τέ; δημήνεις της Χρυσάβγας.

— Δένε πώς βγαίνει στοιχίό, και γυρίζει το βουνό σκούζοντας!.. Κι άμα περάση και κοντοσταθή κανείς, στην αρχή τον πετροβολάει, ύστερα με τη φωνή του και το μούγκρισμά του τον παγώνει! Μένα δέ με δοκίμη φαίνεται ακόμα, για δαύτο δέν άκούστη!.. Μα έχω και βαρύ ίσκιω και μπορεί να μη βγί δλότελα. Άρ το τίμιο ξύλο που δώχνει και το βόλι; Που να ξεμυτήση!.. Μάν βγί!.. Έ,.. τότε; θα παλαίψουμε άνάστημα μάγαστημα κιδποιος πάρη τον άλλον!.. Στοιχίό σου λέει, δ' άλλο; και τέτοια!.. Στοιχίό!.. τι θα πη στοιχίό!.. στοιχίό είμ' από; μου! Θάνέβω κιά; βγί άν του πύη!.. Μοναχά να μην παρασυρθώ και μου πάρη τη μιλιά, μου κόψη το αίμα!.. Απάνουν λοιπόν, κιδ, τι βγί!.. Είτε κέκαμε. Λαχανιάζοντα; και βουτηγμένος στον ιδρωτά του, άνεβη στο σπληθάρι. Το φεγγάρι από τα μεσοούρανα, φαίνονταν ολάκαιρο μέσα στο νερό.

— Βρε το έριο!.. ειν' και μονόματο. Βιαστικά, βιαστικά, κάνει το σταυρό μου τρεις φορές, διαβάσει μέσα του το Πάτερ ή μω ν, και σκύβει με τα χέρια στάματατά του, να πη. Πριν άκουμ-

πήση τα χείλη του στο νερό, άντισκάνεται. — Γιάτρα τάφυσκο πράμμα!.. Έκλεισε το μάτι για να μάταλαίψη στα σκοτεινά!.. Ξανασκύβει. Μιά βουή, σαν κείνη που φέρνει από μακριά βαρύ χαλάσι, βοούσε σταυτιά του. — Θάλαχεται, φαίνεται, με κοππάδι!.. Το σκυλί του, με τα νύχια και τα δόντια τον μπόδιζε. Δέν τον άφινε να σκύψη στο νερό. Κείνος, του άγρίωνε και το πετροβολούσε. Στον πεισμότου το σκυλί, μέριασε και τον έβλεπε με μάτι λυπητερό, και μουμουρίζοντα; Άμυρόδιστο; τότε, ξανάσκυψε κέπινε λαίμαργα. Δέν είχε πη δέκα γουλιές, κένοιωσε να στάθη στα φυλλοκάριδα του ένα; κόμπος σαν βολύμι. Στο κορμί του απλόθη μία θρούλα, και του φάνη να πέρασε άπάνου του ένα; άδρας σά σαίτα, σά βόλι.

— Άχ! με είδε πρώτο, και με δρασκέλησε!.. Νάτο! με παραστέκει!.. έγινε λιάρο γελάδι!..

Ένα μαύρο κ' άσπρο δαμάλι, μένα μεγάλο μάτι, πουβγαίνε λαμπάδα σαν φούνο; άναμμένο; με δυο μεγάλα κάμπυλωτά κέρατα, στέκονταν ξερά του άγριαμμένο, σφιφογούριζε την σφρά του στο κορμί του, σάλιζε με τα πόδια του το χόμα, κέβγαίνε, μουκρίζοντα; από το στόμα του και τα κάφυρά του, πιχτό, πιχτό ήφρι. Τόν έκραζε στο πάλαιμα.

Ο Γιώτης, πείσμωνε άχαρα! Τούτρινε τα δόντια, και με μία βαριά βλαστήμα κέδειασε κατά πάνου το καριοφυλλι. Το στοιχίό έβαλε τέτοιο μούγκριτό, που ή γή άντισσηκώθη και πάλι κατάκασε! Το καταράχι κρεμασούστη, δ' κισσός του ξεδιπλώθη και σιβίχτη κατάριζα, και τα κοράκια, πούταν φωλιασμένα με στέ; τρούπε; και τέ; σκαμμάδες του, φλετουρήξαν μένα τρομαχτό κράξιμο, και κόλησαν, περνώντας από πάνου το Γιώτη, στο άντίπερο ξεροβούνι!

— Άχ! Χρυσάβγω μου!.. καλά μου τόλεγε;.. γιατί, δ' σκύλο; να μην άκούσω τέ; δημήνεις; σου!..

Γύρησε στο χωριό κέπεσε του θανατά. Ήταν μελαφός; σαν κάφαλο. Απόνειρα δέν τουπεραν!.. Πέρασαν τρεις; μέρες; κι δ' Γιώτης, πέθανε!.. Δέν άντεξε!.. Από τότε δένε κείνο τον τόπο μονομάτι. Οι διαβάτες; κάνουν να μη γρχώγουν σε κείνο το καταράχι.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Δ. ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ
Βαλτεταιώτης

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΣΚΑΡΑΒΑΙΩΝ

Η πώλησις εν Παρισίους αντι 10 χιλιάδων φρ. ενός ψευδούς σκαραβαίου, ούτινος η επιγραφή ανεφέρετο εις το περιωρημον ταξειδιον των ναυτικων της Φοινίκης περι την Αφρικην, ανεκίνησε το ζήτημα περι των σκαραβαίων.

Οι σκαραβαίοι κατασκευαζόμενοι το συνηθέστερον εκ σκληρού λίθου η εξ όπτής γης έκτραυτομένης, είχαν συνήθως μήκος 5—6 εκατοστομέτρων και έτοποθετοήντο επί του σαβάνου του νεκρού, εις το μέρος ακριβώς της καρδιάς ητις άφροείτο υπό των βαλασμιωτών.

Ο σκαραβαίος αυτός έφραzen έγγλυφον την τοπικην επιγραφην: «Ω καρδιά μου, την όποιαν έλαβα εκ της μητρος μου, μη έγερθής εναντίον μου την ήμεραν της Κρίσεως». Η παραδόσις φάρει πράγματι ότι κατά την ήμεραν της Κρίσεως η καρδιά του άνθρώπου, τοποθετουμένη ει; ζυγόν, δέν πρέπει να βαρύνη περισσότερο πτεροού στρουθοκαμήλου, το όποιον είνε το σύμβολον της αληθείας.

Εκτός όμως του μεγάλου τούτου σκαραβαίου έκαστος Αιγυπτιακός τάφος περιέχει και πληθύν άλλων μικροτέρων, ούτινες κατά το πλείωτον έχρησόμενον ως σφραγίδες και φέρουν γεγλυμ-

μένον το όνομα του Φαραώ, εις την εποχήν του όποίου άνήκον.

Ο παλιτωμέτερος σκαραβαίος είνε κτήμα του Μουσείου του Καίρου. Η επιγραφή του φέρει την ιστορικην πληροφοριαν ότι ο Φαραώ Αμένοφις Γ' εις έν κνήγιον έρόνευσε 7 λέοντα.

Οι εξ όπτής γης σκαραβαίοι δέν έχουν μεγάλην αξίαν. Πολύτιμοι είνε οι εκ σκληρού λίθου άμεθύστου, τοπάζιου κλπ. κατασκευασμένοι. Την μεγαλειτέραν όμως αξίαν διδει συνήθως η επιγραφή, ητις άν είνε ιστορικη, έχει μεγάλην σημασίαν αρχαιολογικην.

Η πρό εικοσαετίας μεγάλη ζήτησις σκαραβαίων έδημιούργησε βιομηχανίαν ολόκληρον ψευδών τοιούτων, ού; οι Φελλάχοι πολούν εις περιηγητάς έπισκεπτομένους τάς Πυραμίδας.

Η βιομηχανία εν τούτοις αυτή περιωρίζετο εις κατασκευην μικρών και άνευ ιστορικής αξίας σκαραβαίων, καταλλήλων δια τους συνήθεις περιηγητάς. Εσχάτως όμως ήρχισαν να κατασκευάζουν και σκαραβαίους με ιστορικας επιγραφάς. Τοιούτος δέ είνε και ο έσχάτως πωληθείς εν Παρισίους.

KINOYMENA AGALMATΑ - ΕΜΨΥΧΑ ΑΝΘΗ

ΧΟΡΟΣ τι είνε και ποτε εισήχθη το πρώτον εν χρήσει; Είνε εν αρχαιοτάτων έθιμον το όποιον φαίνεται ότι ύφίσταται από τότε που ύπαρχει κόσμος. Όλοι αι έπιθυμίζι και όλα τα πάθη των ανθρώπων εξεδηλούντο άνεκθην δια του χορού. Η χαρά και ή θλιψις, ή άγάπη και το μίσος εξεδηλούντο από των αρχαιοτάτων χρόνων δια των ρυθμικων κινήσεων ται χειρών, των ποδώνκαι του σώματος; ολόκληρου.

Το μόνον το όποιον δύνανται να θεωρηθ ή άκριβεις είνε ότι κάθε είδος; χορού άντιπροσωπεύει και μίαν φυλήν.

Η Ίσκαδωρα Δωγχαν άνίστησεν, ήμπορεί τις να ειπρ, τους αρχαίους ελληνικούς χορούς. Η σχολή της Δωγχαν έχει κατακτή ονομαστή, αι μαθητρικί της δε διερχόμενοι εκ Παρισίων έχορευσαν ένώπιον χιλιάδων θεατών εις τους όποιους ένεποίησαν άριστην έντύπωσιν.

Άλλά δέν είνε μόνον οι αρχαίοι ελληνικοί χοροί ένδιαφέροντες. Υπαρχουν και πλείστοι άλλοι χοροί, άντιτολικοί βεβαίως, διότι ή Δύσις την έπαγγελν εκτείνη ήτο βάρβαρος, εξ ίσου άραιοι και εκφραστικοί.

Έπαρχει ει; τα; Ινδία; ή Μπειναρέ; πόλις; εξυμνηθεσα υπό του Πιερ Λοτι, ή άγιζ πόλις των Παγοδών, όπου χιλιάδες προσκυνητών, Ιερίων και σορών έχοντι όπως ζητήσουν τον θάνατον εν τη εκτεάσει.

Εις τα μυστηριώδη βήθη των οικοδομημάτων της πόλεως, αυτής; ζούν αι άραιζι γυναικες, αι όποικι εξελέγησαν όπως χορεύουν τον Ιερόν χορόν γύρω από τα άγάλματα και τάς όποιας είνε άδύνατον να ύη κανείς.

Η μίς Ρουθ, μία άλλη διάσημος χορεύτρια, άνίστησε τους Ιερούς χορούς των Ινδιών, εις τάς όποιας εγεννήθη.

Νομίζει κανείς;— έν την βλέπει να χορεύη— ότι έχει εμπρός του και ένκ ειδωλον μεγάλης παγώδας, κινούμενον με βραδεί; έπιβλητικας κινήσεις. Αι χορεύτρια των Ινδιών εισήγοντο εις τα Ιερά τεμένη εις ήλικίαν ποικίλλουσαν μεταξύ των 8 και των 10 ετών και έφραzen ένά περιδερακιον ως σύμβολον του μυστικού των γάμου. Τρεις φορές την ήμεραν επικράτει συνήθεικ να χορεύουν μέσα εις τάς παγώδας. Ο χορός των είνε εν είδος έρωτικης προσευχης και ή έκστασις

των συμβολίζει την εκμηδένισιν της ψυχης του άτομου ένώπιον της μεγάλης θεϊκής ψυχης. Οι όφθαλμοί των προσλαμβάνουν ήδυπαθεστάτας εκφράσεις και φαίνονται ως να βλέπουν εμπρός των ως εν όνειρω, ύπέροχα άγνωστα θεάματα.

Σημειωτέον ότι όλοι οι αρχαίοι χοροί είχαν θρησκευτικην χροιάν, την όποιαν άπόλωσαν καθ' ολοκληρίαν οι νεώτεροι.

Την θρησκευτικην αυτήν χροιάν προσπαθούεν άνεπαρκατήση ή Λόις Φύλλερ την όποιαν όλοι θεωρού; ως εισαγγαγούσαν εκ νέου τους χορούς τους εμπνεύσαντα; τους παλαιούς ποιητάς και φιλοσόφους.

Περισσότερον από όλα; τάς άλλας; Οκμηζόνται αι άνεπαρκατάσεις των αρχαίων ελληνικων χορών, διότι ει; κκμηζιν άλλην χώραν ο χορός δέν έθωρείτο τόσον Ιερός; όσον εις την Έλλάδα.

Ούδεις άλλος λαός, ούτε αρχαίος, ούτε νεός, ελάτρευσε τόσον πολ; τον χορόν, ούδεις άλλος λαός τον έθειώρησε ως εν είδος γλώσσης; δια της όποιας δύνανται να εκφρασθουν τα εύγλωττότερα των σννισθημάτων. Εις την Έλλάδα λοιπόν ο χορός ένείχε μεγίστην σπουδαιοτήτη. Όχι μόνον ήτο άπαραίτητος εις όλας τάς έορτάς; άλλ' οι νομοθέται υπεχρέωναν τους μαθητάς και τους στρατιώτας να κκμηζουν επίσης; την θεία τέχνην.

Οι ιατροί διέτασσον χορόν εις τους πάσχοντα; ως το κκλλίτερον φάρμακον, και οι Σπαρτιατικι μετέβαινον εις την μάχην όρχούμενοι. Η Έλλάς; τότε ήτο είνε της χώρα της; άρμονίας, των άραιων σωμάτων και των τελείων κινήσεων.

Ο χορός εξετήλητο τόσον πολ; ώστε δέν υπήρχε ποιητής; δέν υπήρχε λόγιος; όστις να νομίση ότι ήδύνατο ν' άπόσχη αυτού.

Οι ποιηταί άπήγγελλον τους στίχους των χορευόντες και το γεγονός; ότι ο Πίνδακος άπονέμει εις τον Απόλλωνα τον τίτλον του όρχουμένου μόνον εις ανθρώπους της επαχης; μης είνε δυνάτον να φανη παράξενον.

Ο χορός άντεπροσώπευεν όλην την φύσιν, εξεδήλου όλα τα αισθήματα, ειχεν όλην την γραφικότητα ήτις του ήρμοζ. Πώς είνε δυνάτον να φαντασθουν οι άνθρωποι της τόσον πεζης σημερινης; εποχης; την αίγλην των αρχαίων ελληνικων έορτών, εις τάς όποιας ελάμβανον μέρος εκπαι; ποιηταί και φιλόσοφοι και όλοι έχορευαν και δια του χορού εξεδήλωναν τα πλημμυρούντα τάς καρδιάς των αισθήματα;

Έχει άποδειχθή άναμφισβητήτως; ότι ο χορός είνε το κυριώτερον χαρακτηριστικόν ενός λαού. Και όσον περισσότερο άγαπζ τον χορόν ένς

Ε. Θωμοπούλου. Συνεφασμένα γεροντάματα.
(Καλλ. Έκθεσις Συνακτών).

λαός—δεν πρόκειται βεβχίως διὰ τὸ πᾶ ντὲ κᾶτρ και τὸ κᾶνκᾶν—τόσον περισσύτερον εἶνε πολιτισμένος. Ἀπόδειξις ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ ἦσαν ὀλιγάτων τῶν Ἑλλήνων πεπολιτισμένοι δὲν ἤρεσκοντο εἰς τὸν χορὸν και προστίμων τὰς τεχυρομαχίας και τὰ ἄλλα παρόμοια θεάματα.

Και πρέπει ὁ σημερινὸς πεπολιτισμένος κόσμος νὰ εἶνε εὐγνώμων πρὸς τὰς καλλιτέχνιδας, αἱ ὁποῖαι ἀπεράσισαν νὰ ἀνστήσουν τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα παρουσιάζοντες και πρὸ τῶν οφθαλμῶν μας ὡς ἐψυχα ἀγάλματα και ζῶντα ἄνθη και ἀποκαλύπτουσαι τὸ τόσον ἐκπᾶγλον ὠραιότητος ἑλληνικὸν πνεῦμα.

Οἱ Ῥωμαῖοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἤρεσκοντο εἰς τὸν χορὸν ἦσαν φίλοι τῆς παντομίμας, ἥτις εἶχε καί μετ' αὐτῆς πρὸς τὴν χώραν των.

Εἰς τὴν Παλατίαν τὴν ὁποίαν κατέκτησαν κατόπιν ἐπεχείρησαν νὰ εἰσαγάγουν τὴν παντομίμην, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν διότι οἱ Παλάται ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τοὺς ἰδικούς των ἑθνικούς χορούς.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Λουδοβικῶν ΙΓ' και ΙΔ' οἱ Γαλλικοὶ χοροὶ κατέστησαν ψυχροὶ και ἐπιβλητικοὶ συμφῶνως μετὰ τῆς ἐποχῆς.

Κατόπιν ὁλονὲν ἐκφυλιζόμενοι ἔφθασαν εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται σήμερον.

Ε.

ΚΑΡΔΙΑ—ΣΙΔΕΡΟ

Σοῦ εἶπα: Εἶναι καρὰ και ἀκλήρη σὸν σίδερο ἢ καρὰ
[δὲ μὲν
—Πρόσεξε, μ' ἀποκρίθηκες, δὲν ἔφρασε τὸ τί λές.
Τὸ σίδερο ζεσταίνεται, λιγὰ, λιώνει, καρὰ μὲν,
Ὅταν βρεθῆ καρμὰ φορὰ οὐ δυνατὸς φωτιῆς.

Σ' ἐκότταξα. Περίφλογη ἢ ὁμορφη ματιά σου
Και στηλωμένη ἀπάνω μου, με πέρασε βαθειά.
Φλόγες ἀνάψαν μέσα μου σ' αὐτὸ τὸ κότταμά σου,
Και τὴν καρδιά μου ἐνοιώσα φωτιὰ μετ' τὴ φωτιὰ.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ

- * Ὅλα εἶνε ὑποτεταγμένα εἰς τὴν μόδα. Πρὸς τὸ παρὸν λ. γ. δὲν εἶνε τῆς μόδας νὰ ἔχη κανεὶς καρδιά.
- * Ἐπειδὴ ἡ καρδιά δὲν εἶνε τῆς μόδας, ἐφεύρον, ὡς ἀναπληρωματικὸν τοῦ ἔρωτος, τὸ φλέγτ.
- * Ἡ εἰρωνεία εἶνε βέλος, ποῦ τραυματίζει, ἢ ἄρρητος συμπεριφορὰ ῥοπαλον ποῦ φονεύει.
- * Ἡ λαϊκὴ τάξις δταν παύη ν' ἀγωνίζεται ὑπὲρ ἰδεῶν και διεκδικεῖ τὴν εὐμάρειαν εἶνε ἀνίκανος πρὸς ἀληθῆ ἐπανástασιν. Ἡ πρώτη μορφή τῆς εὐζωίας εἶνε ὁ φόβος τοῦ δερματος.
- * Κάθε νέος ἔρω; ὁμοιάζει πρὸς ταξιδιον εἰς τὸ ἔξωτερικόν.
- * Ὑπάρχει μία κατηγορία θεατῶν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου; ὁ ἀληθῆς θεατρικὸς συγγραφεὺς δὲν ζητεῖ χειροκροτήματα ζητεῖ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ θεάτρον.
- * Ἡ σπουδὴ τοῦ πραγματικοῦ βίου συγγραφεὺς τινος εἶνε ὡσαύτω; ἢ φιλολογικὴ και ψυχολογικὴ κριτικὴ περὶ αὐτοῦ.

Γ. Ροῖλου Προσωπογραφία κ. Β. Φ.
(Καλλ. Έκθεσις Συνακτών).

Σπ. Βικάτου. Χειμερινὴ ἀνάμνησις.
(Καλλ. Έκθεσις Συνακτών).

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΗΘΗ

ἡγήσατο τοῦ διασήμου Γάλλου μυθιστοριογράφου Ἀλφόνσου Δωδέ, δόκιμος συγγραφεὺς και αὐτῆ, ἐδημοσίευσεν πρὸ τίνος ἐνδιαφέρον τομίδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀναμνήσεις φιλολογικῶν κινήσεων».

Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ἐν κεφάλαιον ἐπὶ τῶν φιλολογικῶν ἡθῶν τῆς σήμερον ἔχει γενικωτέραν σημασίαν και θὰ ἤξιζε ν' ἀναγνωσθῆ και παρὰ τῶν ὑπὸ τὸν Ἀττικὸν οὐρανὸν ὄνειροπολοῦντων και ἐργαζομένων λογίων μας.

«Ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας—γράφει ἡ κυρία Δωδέ—μεγίστη ἐπῆλθεν ἀλλοίωσις περὶ τὰ φιλολογικὰ μας ἥθη. Οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, οἱ καλλιτέχναι τοῦ στίχου και τοῦ καλαίου

δὲν αισθάνονται πλέον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον εἶχον ἄλλοτε διὰ τὸ ἐπαγγελά των, και ὅστις τοὺς ἔκαινε νὰ βλέπονται συχνὰ και ν' ἀγαπῶνται ἔγκαρδίας.

«Οἱ ἄσκοποι και ὄνειροπόλοι περίπατοι κατὰ μήκος τῶν ἐρήμων προκυμαίων, πρὸ τῶν κινητῶν παλαιοπολείων και ἐν τῷ μέσῳ τῆς τύφης τῶν μεγάλων βουλεβάρτων εἶνε σήμερον ἀγνωστοὶ ἐντελῶς. Ὅλοι βιάζονται. Ὅλοι ἐκλέγουσι τὸν δρόμον των και βαίνουναι πυρετωδῶς με στυγνὴν ἀποφασιστικότητα, πρὸς τὸ τέμα, πρὸς τὴν ἀνάδειξιν, πρὸς τὴν δόξαν! Ὅλοι ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς επαγγελματικῆς ὑπερτερήσεως.

«Ἡ εὐχαρίστησις τῆς ἐργασίας, τῆς ἀνέτου και ἐλευθέρως και προαιρετικῆς ἀπωλεσθῆ ὁλοσχερῶς.

«Ἄλλοτε οἱ ποιηταὶ και συγγραφεῖς ἔγραφον πολὺ ὀλιγότερον ἀπὸ τοὺς σημερινούς. Ὁ Ζοζὲ Μαρία-δε-Ἐρεδιά κατηνάλωσεν ὁλόκληρον τὴν ζωὴν του εἰς τὴν συγγραφὴν ἑνὸς και μόνου βιβλίου συννέτων και τινῶν ὠραίων μεταφράσεων. Τοῦ Παύλου Ἀρὲν, τοῦ Θεοφίλου Σιλβέστο, τοῦ Ἐρρίκου-δε-λα-Μαντελὲν ἀναφέρονται μία μελέτη, ἐν μυθιστόρημα και οὐδὲν πλέον. Τότε οἱ συγγραφεῖς ἐξέθετον διὰ ζωῆς τὰ ἔργα των, λησιμονοῦντες νὰ τὰ γράψωσι.

«Ἐκ τούτου ἐπήρχετο ἡ σύσφιγξις τῶν γρα-

Ν. Γεωργαντί. Τὸ ἀγρυπνοῦν πνεῦμα.
(Καλλ. Έκθεσις Συνακτών).

φόντων εις κύκλους φιλικούς, όπου γίνοντο ωραιότατοι συνδιαλέξεις, αντιλάσσοντο φιλολογικαί γνώμαι, ανεπτύσσεται η καλαισθησία και ελατρεύεται ο πλούσιος στίχος.

«Ο Ζολά ωμολόγησε πόσα ωφείλει εις μικράν τινα φιλολογικὴν συνάθροισιν εις τὸ Μπατινιόλ. Ἡ κατοικία τοῦ Λεκόντ-Δελίλ και τοῦ στρατηγού Ρυιέρ ὑπῆρξαν αἱ κοιτίδες τοῦ συγχρόνου Παρνασσού.

«Ἐπειτα ὑπῆρχε και τὸ σαλόνι τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, όπου δὲν συνεζητοῦντο μόνον τὰ πολιτικά. Ἀργότερον ἀνεφάνησαν αἱ φιλολογικαὶ αἰδησεις τοῦ Ἀλφόνσου Δωδέ, τῆς κυρίας Ἀδάμ, τὸ ὑπερῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ-Γκονκὸρ και ἄλλα παρόμοια κέντρα, όπου ἐξεκολλάττετο ἡ Φιλολογία, αἱ Τέχναι, ἡ ἀγνωτάτη Ποίησις ἢ αἱ ἰδέαι τοῦ νατουραλισμοῦ. Καὶ ἐνθουσιασμαι ἀκόμη τὸ εἰρηνικὸν γραφεῖον τοῦ Φραγκίσκου Κομπέ, τοῦ ὁποίου τὰ παραθυρόφυλλα ἐθωπεύοντο ἀπὸ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων τοῦ κήπου του, και τὸ ὁποῖον ἐσέβοντο ὅλοι οἱ νέοι ποιηταί, ὡς Ἴερὸν τῶν εὐγενῶν σκέψεων και τῆς καλαισθησίας.

«Ἡ ἐγκαρδιότης ἐκείνη ἐξέλιπε σήμερον. Ὑπάρχουσιν ἀκόμη τὰ φιλολογικὰ μας κέντρα και συναθροίζονται εἰσέτι οἱ φιλολογοῦντες περὶ τινὰς κορυφάς. Ἐλλείπει ὁμως ἐκ τῶν σημερινῶν συναθροίσεων τούτων ἡ θερμότης και τὸ ἀπερίττον, τὸ ὁποῖον τόσον καθίστατο ὠφέλιμον εἰς τοὺς νέους, τοὺς ἀναποφασίστους ἢ τοὺς ἀνησύχους.

«Δὲν ὑπάρχοντι σήμερον, ἀτυχῶς, ἄνδρες τόσον ἀφιλοκερδεῖς ὡς ὁ Δωδέ, ὅστις ἐδαπάνησε πολλὸν χρόνον διὰ τὴν μετάφρασιν ἑνὸς βιβλίου χωρικοῦ, ἢ ὡς ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ ὕφους Φλωμπέρ, ὅστις, μηδέποτε ἐπιδιώξας χρηματολογίαν, κατήντησε περὶ τὸ τέρμα τοῦ βίου του νὰ δεχθῆ ἔξευτελιστικὴν τινα θέσιν διὰ νὰ προσπορίσῃται τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

«Σήμερον κυριαρχεῖ πανταχοῦ ἡ πολιτικὴ. Οἱ φιλολογοῦντες δὲν ἀποβλέπουσι τόσον εἰς τὴν δόξαν, ὅσον εἰς τὴν φήμην, τὴν πρόδρομον τοῦ χρηματισμοῦ. Καθεὶς ἀγωνίζεται νὰ υπερβῆ τὸν συνάδελφόν του, ὡσανεὶ ἐπρόκειτο περὶ καθαρὰς ἐπιχειρήσεως. Μᾶς ἀγει πάντας ἡ ἀνάγκη τῆς πυρετώδους κινήσεως!»

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΓΛΜΑΤΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΝΟΒΙ τὸ λαθρεμπόριον τῶν ἀρχαίων ἀγγλμάτων εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Καὶ εἰς τὴν ἐπονεϊδίσιον αὐτὴν εἰσφορὰν ἀτυχῶς δρῶσι και Ἕλληνες. Καὶ εἰσῆχθησαν μὲν λαθραῖως Ἰταλικά ἀγγλματα εἰς τὰς

Ἡν. Πολιτείας, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐκάλεσε τὰς Ἀμερικανικὰς ἀρχὰς νὰ ἐνεργήσουν πρὸς ἀνακάλυψιν αὐτῶν. Τὰ ἀγγλματα εἶνε δύο μαρμαρίναι προτομαί, ἀληθινὰ ἀριστουργήματα, τοῦ διασήμου γλύπτου Francesco de Laurano, ἐκμάσαντος κατὰ τὴν δέκατον πέμπτον αἰῶνα. Ἀρχαιοκάπηλοι τὰς ἐπώλησαν ἀντὶ μυθώδους χρηματικῆς ποσοῦ. Δὲν εἶνε αὕτη ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ Ἰταλία ἀποστερεῖται θαυμασιῶν καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων. Κατὰ τὸ παρελθόν, πολλοὶ ἀρχαιοκάπηλοι ἀπεγύμνωσαν αὐτὴν πολλῶν ἀξιολόγων καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν.

Ἀλλὰ εὐρύτερον πολὺ διενεργεῖται, και μετὰ πολλῆς δεξιότητος, τὸ λαθρεμπόριον τῶν Ἑλληνικῶν ἀγγλμάτων. Εἰς τὰς συλλογὰς πλουσιῶν Ἀμερικανῶν προσετέθησαν ἐσχάτως πολλὰ ἀντικείμενα ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης μεγάλης ἀξίας, ἀλλὰ δὲ ἐπωλήθησαν ἐν Νέα Ἰόρκη, ἐν Βοστώνη και ἀλλαχοῦ εἰς τὰ Μουσεία ὑπὸ Ἑλλήνων γνωστῶν εἰς τὴν ἐν Οὐασινγκτόνι πρεσεβείαν, ἐνθα ἐγένοντο δεκτοὶ ὡς «ὁμογενεῖς».

Ἐγνώσθη ὅτι ἔργον ἐξαισίας Ἑλληνικῆς τέχνης ἐπώληθη πρὸ τινῶν ἐβδομάδων εἰς γνωστὸν κατὰστημα, ὑπὸ τινος Ἑλλῆνος, ὅστις ἔδωκε ψευδὲς ὄνομα εἰς τὸν ἀγοραστὴν. Ἄλλος Ἕλληνας, γνωστὸς εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν, ἰθεὴς εἰσερχόμενος εἰς ἄλλο κατάστημα, καταγινόμενος εἰς τὴν πώλησιν καλλιτεχνικῶν ἀρχαίων ἀντικειμένων, εἶχε δὲ ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατῆλθε, κιβώτιον, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν ὁ ὀδηγὸς και ἔφερεν ἐντὸς τοῦ καταστήματος.

Ἡ ἡμερὶς «Kansas City Star» τῆς ὁμωνύμου πόλεως ἀναγράφει ὅτι Ἕλληνας ἐργάτης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἐπέδειξεν εἰς κάποιον Ἀμερικανὸν μικρὸν ὀρειχάλκινον ἀγγλμάτιον παριστῶν τὸν Ἡρακλέα. Οἱ ἀρχαιολόγοι Emerson, Taft και French, εἰς οὓς ἐπεδείχθη ἀπεφάνθησαν ὅτι εἶνε σπανίας ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. Ὁ δὲ κ. Chatin ἀπεφάνθη ὅτι «εἶνε ἀντικείμενον καλλιτεχνίας μεγίστης ἀξίας, τὸ ὁποῖον ἐπιμόνως καταζητεῖται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως».

Ὁ Ἕλληνας ἐργάτης ἰδήλωσεν ὅτι τὸ ἀγγλμάτιον εὐρέθη πρὸ δωδεκαετίας εἰς Ἡράκλειον τοῦ νομοῦ Κορινθίας, εἶχε δὲ ὕψος ἕξ δακτύλων και παριστᾷ τὸν Ἡρακλέα φέροντα λεοντὴν εἰς τοὺς ὤμους και τὸ ρόπαλον εἰς τὴν χεῖρα, ὡς συνήθως εἰκονίζεται ὁ μυθικὸς ἦρως. Τὸ ἀγγλμάτιον ἀνεκαλύφθη εἰς τὸν ἀγρὸν ἑνὸς χωρικοῦ, ὁ ὁποῖος, μὴ δυνάμενος νὰ τὸ πωλήσῃ, τὸ ἐκρῦψεν ἐκ νέου

εἰς τὸ ἔδαφος, ὅταν δὲ ἀπέθανεν οὗτος τὸ ἀγγλμάτιον περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ υἱοῦ του, ὅστις ἐργάζεται τώρα εἰς μίαν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν πλησίον τῆς Κάνσας Σιτυ.

Τὸ πιθανώτερον ἔμως εἶνε ὅτι τὸ ἀγγλμάτιον ἐκλάπη ἐκ τοῦ μουσείου Ἀθηνῶν.

Ἐτερον ἀγγλμα λαθρεμπορικῶς εἰσαχθὲν εἶνε κεφαλή Ἀφροδίτης, τῆς τετάρτης περὶ τοῦ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος. Τὸ ὄρειον αὐτὸ και σπάνιον ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς γλυπτικῆς τέχνης ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ ἐν Βοστώνῃ Μουσείου τῶν Ὀρειῶν Τεχνῶν, ὅπερ εἶνε ἐκ τῶν πλουσιωτέρων, ἐσχάτως δὲ ἔλαβε δωρεὰς ἀνερχομένης εἰς δολλ. 150,300.

Ὁ Ἡρακλῆς

Τὸ πῶσον αὐτὸ προορίζεται εἰς τὴν ἀγορὰν ἀρχαίων ἔργων, και ἰδίᾳ Ἑλλῆν. τέχνης. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀρχαίων Ἑλλῆν. καιμιλίων, τὰ ὁποῖα ἠγόρασεν ἐσχάτως τὸ ἐν Βοστώνῃ Μουσείον, ἡ κεφαλή τῆς Ἀφροδίτης, τῆς ὁποίας τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, θεωρεῖται ὡς τὸ πολυτιμότερον. Εἰς ἐκ τῶν ἐφόρων τοῦ Μουσείου εἶπεν: Ἡ μαρμαρίνος αὕτη κεφαλή εἶνε ἀναμφιβόλως ἐν ἐκ τῶν καλλιτεχνικωτέρων Ἑλληνικῶν ἔργων, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς οἰονδήποτε Μουσείον τοῦ κόσμου.

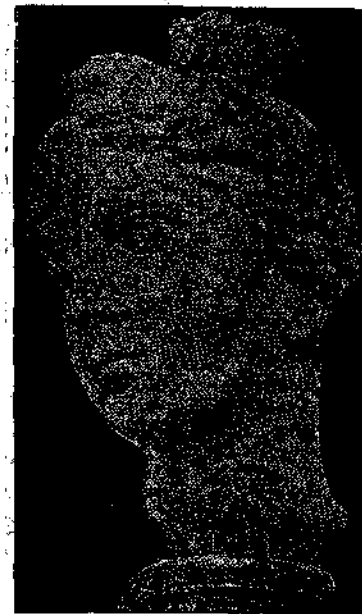
Πῶς και πρὸς πόσον ἡ πολυτιμία αὐτῆ δι' ἡμᾶς κεφαλή τῆς Ἀφροδίτης ἐπώληθη εἰς τὸ Μουσείον τῆς Βοστώνης, ποῖος τὴν ἐπώλησε, πῶς ἐκλάπη ἐξ Ἑλλάδος; Ἄγνωστον!

Παραθέτομεν και τρίτην εἰκόνα, ἔργου ἀποδιδόμενου εἰς τὸν Πραξιτέλην, τὸ ὁποῖον μόλις πρὸ τριῶν ἐβδομάδων ἐξετέθη εἰς τὸ ἐν Βοστώνῃ Μουσείον τῶν Ὀρειῶν Τεχνῶν.

Τὸ ἀγγλμα αὐτὸ θεωρεῖται ὡσαύτως ὡς ἐν ἐκ τῶν καλλιτεχνικωτέρων τῆς ἀρχ. Ἑλληνικῆς τέ-

χνης ἔργων, παριστᾷ δὲ τὸν Εὐβούλον, τὸν γνωστὸν Ἕλληνα κομμικὸν συγγραφεῖα, και βεβαιούται ὑπὸ τῶν εἰδικῶν, ὅτι εἶνε προῖον τῆς θεσπεσίας σμίλης τοῦ Πραξιτέλους. Περὶ τοῦ ἀγγλματος

τούτου, και ὡς ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῆς κεφαλῆς πρὸς τὸν Ἑρμῆν, ἐγένετο εὐρεία συζήτησις, ὁ δὲ γνωστὸς ἐν Βιέννῃ ἀρχαιολόγος καθηγητὴς Bendorf ἀπεφάνθη ὅτι εἶνε ἔργον τοῦ Πραξιτέλους παριστῶν τὸν Εὐβούλον. Ὁ Πραξιτέλης, λέγει ὁ Ἀυστριακὸς κριτικὸς, ἐζητήσε μεταξὺ τοῦ

Κεφαλή Ἀφροδίτης

360 και 280 π.Χ. ἔτους, ὁ δὲ Εὐβούλος κατὰ τὸ ἔτος 375 π.Χ. Ἐξ ἐπιγραφῆς δὲ εὐρισκομένης ἐν τῷ Βατικανῷ κατῶθε

Ὁ Εὐβούλος

προτομῆς τοῦ Εὐβούλου ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρεται ὁ Πραξιτέλης, ὁ καθιγντὴς ἀγεταί εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ἔργον πράγματι ἀνήκει εἰς τὴν σμίλην τοῦ μεγαλοῦ Ἑλλῆνος γλύπτου.

Ἐκτός τῶν πωληθέντων ἔργων ἀρχαίας ἑλλῆν. τέχνης εἰς μυριοπλοῦ-

τους Ἀμερικανούς συλλέκτας και εἰς τὰ μουσεῖα Ν. Ἰόρκης και Βοστώνης, ἐπώληθησαν και ἀρχαῖα νομίσματα μεγάλης ἀξίας.

N. ΓΥΖΗ.

Αί Απόκρως εν Αθήναις

ΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ν τῇ πρώτῃ συνεδρίᾳ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, καθ' ἣν παρήσαν οἱ πλείστοι τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων καὶ ξένων ἀρχαιολόγων, ὁ διαπρεπὴς αὐτῆς διευθυντὴς κ. Βαρκίης, ἐπαραματεύθη περὶ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνασκαφῶν τῆς Σχολῆς, ἀφοῦ πρότερον ἀπεθύνηθε θερμὸν χωρετισμὸν τῇ ἀριστοτάτῃ Ἰταλικῇ Ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ, ἣς οἱ διευθύνοντες ἐπὶ μακρὸν συνειργάσθησαν μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς ἐν τῇ ἐξερεινήσει τῆς Κρήτης.

Ἡ σχολὴ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐσυνέχισε τὰς ἀνασκαφὰς αὐτῆς ἐν τε τῇ Βοιωτίᾳ, τῇ βορείῳ Ἑλλάδι καὶ τῇ Σαάρτῃ.

Ἐν Μυκαλησσῷ τῆς Βοιωτίας ὁ καθηγητὴς κ. Burrows καὶ ὁ συνεργάτης αὐτοῦ κ. Υρε ἀνεσκαψαν ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, τάφους ἀρχαίους, σπουδαίους πρὸ πάντων διὰ τὴν ἐν Βοιωτίᾳ κεραμευτικὴν.

Ἐν τῇ βορείᾳ Ἑλλάδι οἱ κ. κ. Wace καὶ Θόμσον ἠρένησαν τῆς προϊστορίας εἰς Λιανοκλάδι τῆς κοιλάδος τοῦ Σπερχειοῦ καὶ Σοφάδες τῆς Θεσσαλίας.

Ἄλλα τὸ κύριον πεδῖον ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦν ἡ Σαάρτη. Κατ' αὐτὸ ἐγένετο μετὰ τετραετῆ ἐργασίαν ἡ ὀριστικὴ ἐκκάθαρις τοῦ ἱεροῦ τῆς Ὁρθίας Ἀρτέμιδος καὶ ἡ ἀνακάλυψις λειψάνων τέχνης τῶν μυκηναϊκῶν χρόνων ἐπὶ τοῦ Μενελαίου, τοῦ ἱεροῦ τοῦ Μενελαίου καὶ τῆς Ἑλένης. Ἐν αὐτῇ τῇ Σαάρτῃ οὐδὲν ἀνεκαλύφθη τὸ μυκηναϊκὸν δύναιται τις δὲ νὰ συμπεράνη ὅτι ἡ πόλις τῶν προϊστορικῶν χρόνων ἔκειτο ἐπὶ τῶν λόφων τούτων, ὃν δεσπόζει τὸ Μενελαίον ὅτι δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ τῆς κλασικῆς ἐποχῆς οἱ κάτοικοι κατέλιπον τὴν ἀρχαίαν πόλιν καὶ ἤγειραν αὐτὴν

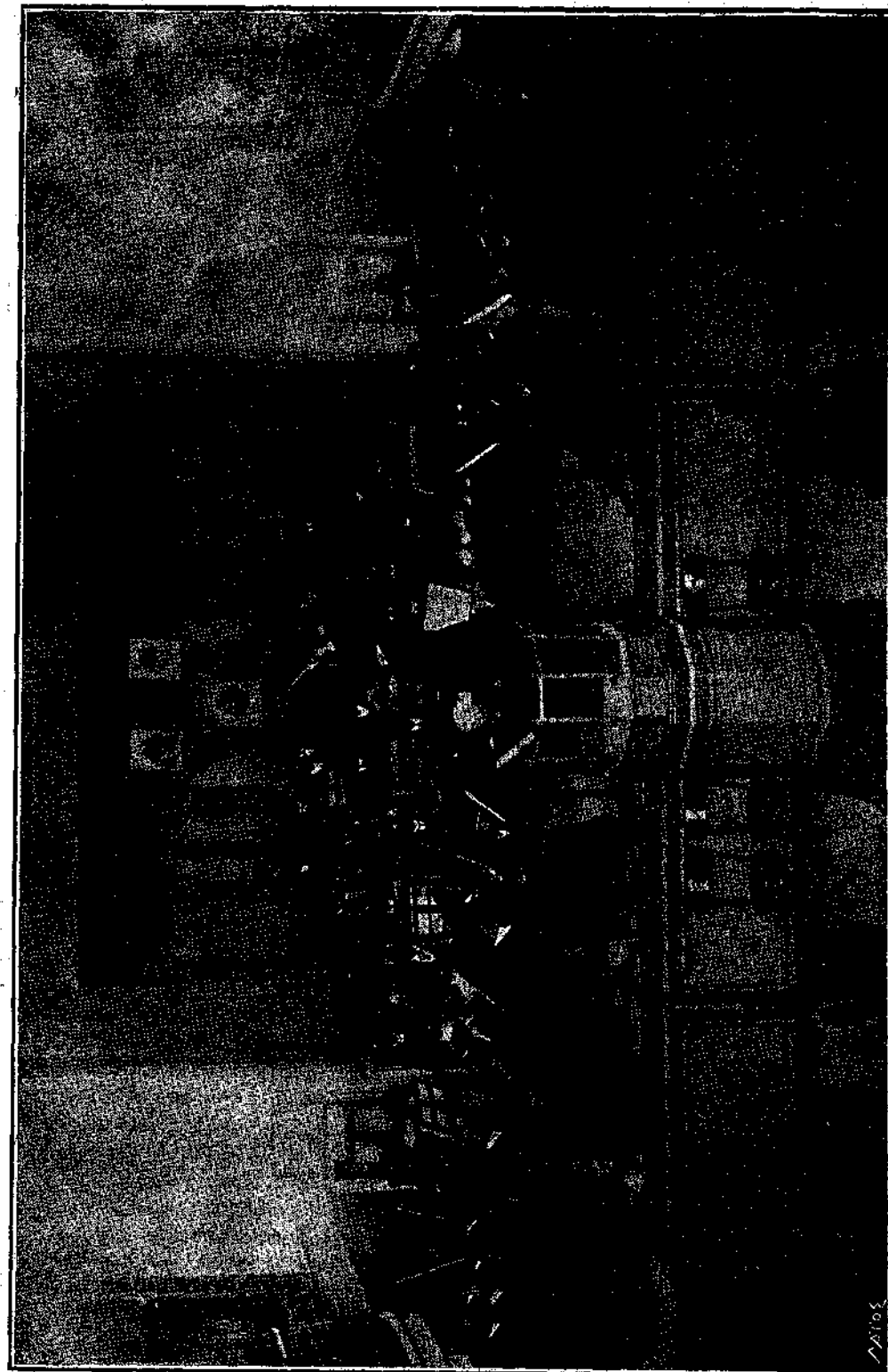
ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκονται τὰ λείψανα τῆς κλασικῆς Σαάρτης, ἐκ δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως ὑπελείφθη μόνον τὸ ἐπιφανέστατον ἱερόν.

Διὰ δοκιμαστικῶν σκαφῶν ἐπὶ τῆς Ἀχροπόλεως εὐρέθη τεμάχιον σπουδαία, στήλη τοῦ γνωστοῦ ἀρχαίου σαρματικῶν οὐθμοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ μεγάλη στήλη τῶν Χρυσάφων, ἡ εὐρισκομένη νῦν ἐν Βερολίῳ. Ἐπιγραφή ΧΙΑΟΝ, ἐξ ἧς μόνον τὸ ἀρχικὸν Χ ἐλλείπει, παρέχει αὐτῇ πολλὴν τὴν σπουδαιότητα, διότι δεικνύει ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸ ἱερόν τοῦ ἥρωος Χίλωνος, ὃ ἡ ποιεῖται μνείαν ὁ Πανσωνίας. Ἀυστηρῶς δὲν εὐρέθη ἐπὶ τόπου, χρησιμοποιοῦνθαι ὡς ἐπιτάκιον τάφου πιθανῶς μεσαιωνικοῦ.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεκαλύφθη σπουδαίον ὑδραυλικὸν ἔργον πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ὑδάτων κατασκευασθὲν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν τέταρτον αἰῶνα π. Χ. ἔτι δὲ τὰ τεῖχη τοῦ τεμένους διαφόρων ἐποχῶν. Οὕτω, ἐξακριβοῦνται οὕτω τὸ τεμενος ἠδὲ ἄνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Διὰ τῶν ἐξαγομένων τῆς τελευταίας ἀνασκαφῆς δυνάμεθα νὰ διαγράψωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἱεροῦ ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης ἐποχῆς ἄχρι τέλους τοῦ ἐθνισμοῦ. Οὕτω βλέπει τις τὴν ἀρχὴν λατρείας ἐν μικρᾷ κοιλάδι παρὰ τὸν Εὐρώταν. Διὰ μέσου τοῦ ἀρχαίου ἱεροῦ, τοῦ εἰσέτι ἄνευ οἰκοδομημάτων ἀσφαλῶν, ἔφερε πιθανῶς μικρὸς ρυαξὶ δι' ὃν μετὰ ἑξακόσια ἔτη κατεσκευάσθη πιθανῶς ὁ αὐτόθι ἀνακαλυφθεὶς μέγας ὀχετός. Ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν ἐρειπίων εὐρέθη λιθόστρωτον καὶ πιθανῶς τὰ λείψανα βωμοῦ ἄπερ ἀποδοτέα εἰς τὸ δευτέρον στρώμα τῆς ἱστορίας τοῦ ἱεροῦ.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου κατεσκευάσθη ὁ μέγας βωμός καὶ ὁ ἀρχικὸς ναός ἐξ ξύλου καὶ κεράμων, ὁ τὸ 1908 ἀνακαλυφθεὶς, σπουδαιότατος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δωρικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος ὁ ναός οὗτος κατεστράφη δι' ἐκχειλίσεως τοῦ Εὐρώτα, ὅστις ἐκάλυψε τὰ εἱρεπια αὐτοῦ ὡς καὶ τὸν μέγαν βωμὸν διὰ στρώματος ἄμμου. Ἐπὶ τοῦ νέου ἐδάφους ἠγέρθη αὐθις νέος ναός δωρικὸς μετὰ συμπλέγματος λεόντων κατακεκλιμένων πολυχρόμου γλυπτικῆς, διὰ δὲ τὴν λατρείαν ἰδρύθη ἕτερος βωμός,

Ἡ ὀρχήστρα τοῦ Ἱουδαίου Ἀθηνῶν, διεσθονομένη ὑπὸ τοῦ κ. Α. Μάρσακ. (Συναυλία τῆς 24 Ἰανουαρίου 1910).

υπερένω των λευράνων του αρχαιότερου βωμού. Πλήν επίσκεψης τινος του ναού κατά την ελληνιστικήν εποχήν, ούτως είχε το ιερόν άχρι των αρχών του τρίτου αιώνου μ. Χ., ότε κατασκευάσθη το μέγα θέατρον χάριν των παρισταμένων εις τας ιεράς τελετάς. Μετά της Ορθίας Αρτέμιδος ήν συνδεδεμένη ή λατρεία της Ειλειθίας, ώς μαρτυροῦσιν ιδία επιγραφάί επί κεράμων.

Ο Παναγίας βεβαίω ήμᾶς, ότι εν έτέρω τινι ιερῷ τῆ; Σπάρτης ελατρεύοντο συγχρόνως ή Αρτεμις, ή Ειλειθια και ο Κάργειος Απολλών εις τούτους; δε πιθανῶς ἀνήκουσι τὰ εὐρεθέντα ελεφάντινα και πήλινα συμπλέγματα τὰ παριστάντα δύο θεάς και θεόν. Τελευταίον ο x Dawkins την σπουδαιότητα αυτού διαλέξειν, επέδειξε την εικόνα θωμασίαν άγγείου, Λακωνικού ρυθμού, του τέλους τῆ; έβδόμης εκατονταετηρίδος, έτι δε και άλλων εὐρημάτων τελευταίων.

Η δευτέρα περίοδος λήγει απότομος κατά τὰ τέλη του 7ου αιώνου; εις ταύτην δε άποδοτέα τὰ φηαιώτατα έργα τῆς λακωνικής τέχνης. Έν τῆ περιόδῳ ταύτῃ ή άφθονία των εξ ελεφαντόδοντος γεγλυμμένων εὐρημάτων μαρτυρεί στενωτάτην επικοινωνίαν προς την Ανατολήν.

Από τῆς αρχῆς του έκτου αιώνου έχομεν περίοδον καταπτώσεως τῆς τέχνης, εις ήν ανήκουσι σχεδόν πάντα τὰ περιωθέντα κείμενα περί τῆς ιστορίας και του βίου τῆ; Σπάρτης άμεσα πάντα, προσθετόν, έχουσι προέλευσιν άτικῆν ή Ιωνικῆν.

Αλλά διά των τελευταίων ανακαλύψεων πολλοί εκ των αρχικών παραδόσεων τῆς Σπάρτης προσέλαβον νέαν απουδαιότητα. Ούτω; ή αὐτόθι μεγάλη άφθονία του ελεφαντόδοντος, οδ ή εισαγωγή εγένετο κατά πιθανότητα διά των Φοινίκων, καταδεικνύει ότι ή παράδοσι; περί εργαστηρίων φοινικικών εκλιπόντων διά τῆς ανάπτυξεως; των ελληνικών άποικιών έχουσι όντως ιστορικῆν βάσιν. Άλλως ή απότομος εκλειψις των γεγλυμμένων ελεφαντόδοντων εκ τῆς Σπάρτης συμπίπτει τῇ αρχῇ του μηδικου κράτους, τῇ καταπτώσει τῆς Νινευί, ήν ήκολούθησεν ολίγον βραδύτερον ή άλωσις τῆς Τύρου.

Κατά την αὐτήν εποχήν έχομεν τὰ τεκμήρια μεγάλης ανάπτυξεως του Ιονικου έμπορίου μεταξύ Ναυκράτιδος και των παραλίων τῆς Ελλάσσοος; Ασίας, όπερ αντικατέστησε το άμεσον έμπόριον μεταξύ Ελλάδος και τῆς άπωτέρας Ανατολῆς. Ούτω περί το 600 π. Χ. ή Σπάρτη άπόλεσε το μετά τῆς Ανατολῆς έμπόριον. Καί ή άπόλεια αὐτῇ δύναται άλλως να εξηγηθῆσιν την μεταβολήν τῆς πολιτικῆς τῆς Σπάρτης, πειραθείσης να αναμικθῆ εις τὰς υποθέσεις τῆς Ιωνίας κατά τον έκτον αἰώνα, πιθανώτατα προς άνάκτησιν τῆς άπολεσθείσης ήδη υπερόχου αὐτῆς θέσεως κατά τους παλαιότερους χρόνους.

Είτα ο μ. Θόμψων επραγματεῦθη περί τῆς αρχαιότητας; ιστορίας τῆς Σπάρτης. Πολλαπλῶς χρηῖται άνασκευῆς ή κοινῶς παραδεγμένη γνώμη, ότι ή Σπάρτη ήν πόλις; σχεδόν άνευ καλλιτεχνικῆς; ανάπτυξεως; εν συγκρίσει προς; άλλα; πόλεις; τῆς συγχρόνου Ελλάδος; τουτο δε τρανῶς μαρτυροῦσιν ιδία τὰ καλλιτεχνικά εὐρήματα των γενομένων υπό τῆς Σχολῆς άνασκαφῶν, τὰ ανήκοντα ει; τον 3ον και 7ον π. Χ. αἰώνα.

Υπό ιστορικῆν εποχὴν ο πολιτισμός; τῆς Σπάρτης φαίνεται ότι δέον να διαιρεθῆ κατά τον κ. Θόμψων εις τρεῖς; περιόδους;.

Η πρώτη περίοδος; άρχεται πιθανῶς; κατά την Δωρικῆν κατάκτησιν και εξακολουθεῖ ίσως; άχρι του τέλους; του 9ου π. Χ. αἰώνου. Κατά ταύτην μέγα έμπόριον μετά μεμακρυσμένων χωρῶν μαρτυρεῖ ιδία ή εν ταῖ; άνασκαφαῖς; άφθονία του ήλεκτρου (ambre).

λοφῶν ανδρῶν, ώς των μουσουργῶν Μένδελσον, Σοπέν, Χαΐδν του Λαβριν, του Πόε, του Γλαδ-στωνος, του Άγγλου ζωγράφου Φιδ, του Αυστριακου ζωγράφου Κάουφμαν, του Γάλλου ήρωος των ανδρεικέλλων Γουινιάλ, του Ρώσσου διηγηματογράφου Γαγγολ, του Γαλλου παιδαγωγου Τουέρ, του υπάχτου των ελευθεροτεκτόνων Αμερικανου Πίζυκ, του ενδόξου τῆς Αμερικῆς Προέδρου Λιγκολν. Εωρτάσθησαν ώςχύτως ή 500ητηρις του Πικνεπιστημιου τῆς Λειψίας και ή 60ητηρις του φιλοσόφου Μάξ Νο.δζου, ή 150ητηρις του Σιλλερ, και ή 60ητηρις του Σουηδου συγγραφέως; Στριμπεργ.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ. Ίδρύθη ή «Εταιρεία του περιοδικου τύπου Αθηνῶν», ή «Βυζαντινή Εταιρεία», ο άτροφικός «Σύλλογος; ερασιτεχνῶν».

ΣΥΝΕΔΡΙΑ. Πικβερετικῶν δημοσιογράφων (Λονδίνον). — Γραμματοσυλλεκτῶν (Μάνχεςτερ). — Διεθνῆς γυναικειον (Λονδίνον). — Ιστορικῶν και αρχαιολογικῶν (Λιέγη). — Διεθνῆς του τυπου (Λονδίνον). — ΣΤ΄. Ψυχολογικῶν (Γενεύη). — Βίβλων αρχιτεκτόνων (Γάνδη).

ΜΟΥΣΙΚΗ. Εχομεν τὰς έμφανίσεις; του κ. Μάρσις; ώς διευθυντου τῆς; όρχήστρας; του Ωδείου, τῆς; δωδεκαετίδος; βιολιστριας; Έρλιχ, τὰ; κοναρτέτα των καθηγητῶν των δύο Ωδείων κ. κ. Σουλτσε, Μπουστιντοσε, Μάρσις και Μπίμμερ, ώς και τὰς; εκατότε γενικάς; συνζυλίας; Έμφανίσις; τῆς; σοπράνο δεσπ. Στυλιανίδου εν τῷ Γερμανικῷ θεάτρῳ. — Η «Διδῶ» μελόδραμα του κ. Λαυράγκκ.

Ξενοι θιασοι διήλθον επτά. Ο θιασος Φερνδύ-Ρουμπιν, και ο τῆς; Ντολλαί; άφηκαν τὰς; ισχυροτέρας; εντυπώσις;. Εχομεν και; τρεῖς; έμφανίσεις; εν Αθῆναις; κλλιτεχνικῆς; τῆς; όρχηστράδος; των αρχαίων χωρῶν Ναυσικᾶς, του κ. Οικονόμου; ώς; Οσβάλδου, και του κ. Κοντογιάννη; ήθοποιου του Γερμανικου θεάτρου. — Έμφανίσις; εν Λονδίνῳ; τῆς; δεσποινίδος; Σιλίτων; ώς; Μηδείας; εν τῷ; δμωνύμῳ; αρχαίῳ; δράματι.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ. Καλλιτεχνικῆ; εκθεσις; (εν τῷ; Ζαππειῳ;) τῆς; Έλλην. καλλιτεχνικῆς; Εταιρείας;. — Καλλ. εκθεσις; εν Καίρῳ; υπό του Κκλλ. συνδέσμου;. — Εκθεσις; έργων; Θωλειας; Φλωρᾶ; Καραβια; εν Κων; πόλει;. — Έκθεσις; Ανδρες; εν Κων; πόλει;. — Καλλ. εκθεσις; έργων; τῆς; το; πρώτον; έμφανισθείσης; δεσποινίδος; Ίγγλέση; (εν τῷ; «Παρνασσῳ;»). — Καλλιτεχνικῆ; εκθεσις; του «Συνδέσμου; των Συντακτῶν». — Συμμετοχή; τῆς; δεσποινίδος; Λακαριδου; εις; την; Καλλ. εκθεσιν; του; Μονάχου;. — Βραβεύσις; του; γλύπτου; Κ. Δημητριάδου; εις; το; Salon; των; Πικρισίων;. — Διορισμός; ώς; καθηγητῶν; εν τῇ; Καλλ. σχολῇ; του; Πολυτεχνείου; των; κ. κ. Στ. Λίντσα; και; Σπ. Βικατου;. — Ίδρυσις; ελευθέρας; νυκτερινῆς; σχολῆς; υπό; τῆς; «Έλλ. Καλλ. Εταιρείας;». — Υποβολή; νομοσχεδίων; περί; χωρισμου; εκ; του; Πολυτεχνείου; τῆς; Καλλ. σχολῆς; και; περί; Έθνικῆς; Πινακοθήκης;. — Σημαντικῆ; βλάβη; των; εν; ταῖς; Ανακτόροις; των; Αθηνῶν; τοιχογραφιών; του; Hess.

ΤΥΠΟΣ. Εξεδόθησαν; νέαι; ερμησερίδες; «Σέλις;» (Πικτρῶν), «Πρωίς;» (Λαρίσσης), «Επιθεώρησις;» (Αθηνῶν), «Φιλελεύθερος;» (Αθηνῶν).

Περιοδικά; «Νέικ; Έλλάς;» (Ν. Υόρκη). — «Κρητικῶς; Λαός;» (Ηράκλειον). — «Μυσεινη;» (Ζάκυνθος). — «Κόσμος;» (Σμύρνη). — «Ημέρα;» (Πάτρας;). — «Φάρος;» (Κων; πόλεως;). — Έν; Αθῆναις; Αρμονική;. — Έθνικῆ; Μούσα;. — Η; ώ; Δημοσιᾶς; άσφαλειας;. — Βυζαντις;. — Λαογραφία;. — Δάφνη;. — Δύναμις;. — Ψυχή;. — Αρχιστον; έφημεσμένων; Επιστημῶν;. — Υγεία;. — Καλλιτεχνικῆ; Επιθεώρησις;. — Εφημερ; των; δήμων;. Διεκόπη; ή; έκδοσις; τῆς; «Βιοπάλης;» και; «Κλειούς;» Σμύρνης;. Επικνελήθη; ή; του; «Αγῶνος;».

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ. Δελφοί, Παγανελη;. — Requiem, Αργύρογλου;. — Έλληνικῆ; βιβλιογραφία, Πολίτου;. — Η; ζωή; μου, Βικέλα;. — Αναμνήσεις; εκ; Βορρᾶ, Λάμπρου;. — Αρχαιολογικαί; μελέται, Σωτηριάδου;. — Θεσσακικῆ; μνημεία, Αρβανιτοπούλου;. — Νεοελληνικῆ; σπουδαί; εν; Ιταλίᾳ; Σταλαγματιές; και; Φύλλα; Μπροῦδερ;. — Δημοτικᾶ; τραγούδια; Θέρου;. — Γ΄; τόμος; Ρητωρικῶν; λόγων, Μιστριώτου;. — Κρητικῆ; Στοά, Μουρέλλου;. — Το; παρόν; και; μέλλον; του; Έλληνισμου;, Αξιωτίδου;. — Η; Αλωσις; τῆς; Κ; πόλεως;, Βερναρδάκη;. — Τόμος; επί; τῆ; 40ετη; δι; Κ. Κόντου;. — Εί; Όμηρος; τυφλός;, Μαγγίνα;. — Ο; Νίτσε, Καζαντζάκη;. — Ο; «Ηγεμῶν;» του; Μακκιαβέλλη, Καζάκη;. — Ιστορία; Κρήτης;, Ξενθοῦδι-

ΘΕΑΤΡΟΝ. Νέα; έργα; πικρεστάθησαν; τῆ; εῖξῆς; Οπερέτται; «Σία; και; άραξαιμε;» Δημητρακοπούλου;. — «Σαταναδες;», Ασπρέα;. — Επιθεωρήσεις; «Νέικ; Πικναθήνιας;», Αννίνου; και; Τσκοπούλου;. — «Κινηματογράφος; του; 1909;», Δημητρακοπούλου;. — «Σύλλογος; αγάμων;», Κυριακου;. Κομωδία; «Αντιπεθερίνη;», Λάσκαρη; και; Γιανουακκ;. — «Ηλεκτροθεραπεία;», Μκυρουδη;. — Τὰ; «Χαμίνια;», Δελιακατερίνη;. — «Κοντορεβιθούλης;», Χρηστομάνου;. — «Αὐτοκίνητον;», Γιαννάρου;. — «Συναλλάγματα;», Ποριώτου;. Δράματα; «Βύρων;», Ποταμιάνου;. — Τὸ; «97;», Ασπρέα;. — «Στέλλα; Βιολάντη;», Ξενοπούλου;. — «Μελάχρα;», Χόρν;. — «Στήν; οξύπορτα;», Ταγκοπούλου;. — «Ραχῆλ;», Ξενοπούλου;. — «Αλλος; κόσμος;», Νικολοπούλου;. — Τὸ; «Σφυρί;», Ειρήνης; Δημητρακοπούλου;. — Η; «Αθήνα; μας;», Σπανδωνῆ;. — «Τὸ; χαλασμένο; σπῆτι;», Μελά;. — «Εμπρός;, μάρες!», Σταθοπούλου;. — Ο; «Μαγεμένος; βοσκός;», Περεσιάδου;. — Τὸ; «21;», Βάκου;. — «Καλλιέρση;», Καραβια;. — «Γιὰ; τὴν; Πατρίδα;», Βάκου;. — «Στὸ; βούρκο;», Λαδοπούλου;.

Ητοι; Συγγραφεις; 34. Οπερέτται; 2. Επιθεωρησεις; 4. Κομωδίαι; 6. Δράματα; 17. Νέα; έργα; εν; ὄλῳ; 29. Τὰς; μεγαλειτέρας; εισπράξεις; είχαν; τὰ; «Χαμίνια;».

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ 1909

ΑΝ; οι; αἰῶνες; αντιγράφουσιν; άλλήλους;, πολὺ; περισσότερον; τὰ; έτη; αντιγράφουσιν; ἄλληλα; εν; Ελλάδι;, προκειμένου; περί; τῆς; φιλολογικῆς; και; καλλιτεχνικῆς; κινήσεως;. Απο; έτων; ήδη; παρατηρεῖται; μία; ήρεμος; εξέλιξις; τῆς; γραμματολογικῆς; και; καλλιτεχνικῆς; κινήσεως;, προδευτική; κατά; τὴν; μορφήν;, άλλ' άνευ; έκτάχτου; τινός; έμφανίσεως; ή; γεγονότος;, δυναμένου; να; προσδώσῃ; εξαιρετικῆν; αἴγλην; εις; τὴν; φυσιογνωμίαν; του; δύντος; έτους;.

Έλλειψει; επαρκούς; χώρου;, ή; πνευματικῆ; επισκόπησις; του; 1909; θᾶ; έκτιλυχθῆ;, ούτως; εἰπεῖν;, επί; τὸ; πανοραματικώτερον;, με; κινηματογραφικῆν; γοργύτητα;, κατά; τμήματα;.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. Εὐρήματα; εις; Σφᾶξ; τῆς; Τριπολιτίδος;. — Η; κόρη; του; Άντισιο;. — Ανεύρεσις; Κωδίκων; εν; Μετεώροις;. — Αρχαιολογικά;

σκάνδαλα; και; άπουάκρυνσις; του; κ. Καββαδιου; εκ; τῆς; Αρχ. Εταιρείας;. — Έγκαινία; του; εν; Βόλῳ; Αθανασακειου; μουσειου;. — Υποβολή; αρχαιολογικῶν; νομοσχεδίων; εις; τὴν; Βουλήν;. — Ίδρυσις; Ιταλικῆς; αρχ. σχολῆς; εν; Αθῆναις;. — Συνεδρία; και; άνασκαφαί; ξένων; αρχ. ινστιτουτων;.

ΔΙΑΔΕΞΕΙΣ. Εξήκολούθησαν; αἱ; διαλέξεις; του; «Monde Hellenique;» και; αἱ; τῆς; Αρχαιολογικῆς; Εταιρείας;, μὴ; επικναληφθείσαι; όμως; μετά; τὸ; θέρος;. Διά; πρώτην; φορὰν; ενεργησθησαν; από; δημοσίου; βήματος; αἱ; κ. Όλγα; Πικπαδιαμαντοπούλου; και; Ειρήνη; Δημητρακοπούλου;.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ. Τῆς; Γλωσσικῆς; Εταιρείας;. Ο; Σεβαστοπούλεος; μεταξὺ; φοιτητῶν;. — Προεκηρύχθησαν; Δραματικῶς; υπό; του; Ωδείου; Αθηνῶν;, δραματικῶς; επίσης; υπό; του; Έλλ. φιλολογικου; συλλόγου; Κωνσταντινουπόλεως; και; ο; 1ος; Κόντειος; διαγωνισμός;.

ΕΟΡΤΑΙ. Εωρτάσθησαν; εν; Αθῆναις; ή; πεντηκονταετηρις; τῆς; «Μιρείγ;» του; Μιστράλ;, ή; 40ητηρις; τῆς; καθηγεσιᾶς; του; Κόντου; και; ή; 30ετηρις; τῆς; «Διαπλάσεως; των; παιδων;».

ΙΩΒΙΛΑΙΑ. Τὸ; 1909; δύναται; να; επικληθῆ; έτος; Ιοβιλαίων;. Συνέπεσε; να; συμπληρωθῶν; εκατονταετία; τῆς; γεννήσεως; οὐκ; ολίγων; μεγα-

δου.—Λύρα, άνθολογία Πολέμη.—'Ανάλεκτα, 'Αποστολίδου.—'Η γλώσσα του 'Ελληνος, Χασιώτου.—'Η δίκη του 'Ιησού, Τραπεζουντίου.—'Νύχτα πρωτομαγιάς, Σκίπη.—'Ηπειρωτικόν γλωσσάριον, 'Αραβαντινού.—'Φραστικὰ εἶδη τοῦ 'Αττικῦ λόγου, Παπαγεωργίου.—'Εδессοιοι, Νεοκόσμου.—'Θέατρον, Βώκου.—'Οι ἑπτὰ ἀστέρες τῆς 'Αποκαλύψεως, Λαμπάκη.—'Η 'Ελλ. σημαία, 'Αγγελίδου.—'Από Κων)πόλεως εἰς Νικαίαν, Μαρκουζίου.—'Παιδικαὶ σελίδες, Δέλτα.—'Διηγήματα, Μίχα.

Ποιητικαὶ συλλογαὶ : Παλῆδ βιολί, Πολέμη.—'Νανουρίσματα, Γούναρη.—'Τραγουδιὰ τοῦ 'Απρίλη, Γκόλφη.—'Αλαφραϊκιώτος, Σιλιανού.—'Τὰ μοιραία, Σχηματιώτου.—'Παλῆδ σκοπι, 'Εφταλιώτη.—'Κάλθεια μέτρα: 'Απέθαντος: Σκίπη.—'Μαρμαρυγαί, Φιλιππίδου.—'Ποιήσεις, Ζερμπίνη.—'Παιδαγωγικαὶ μῦθοι, Περγιαλίτου.—'Τὰ 'Απαντα, Σουρῆ.

'Ημερολόγια ὑπὲρ τὰ 12.

'Επισημονικὰ βιβλία : Τὸ δὲμοσίον δικαίων τοῦ βασιλείου τῆς 'Ελλάδος, Σαρπόλου (Γερμανιστί).—'Η ἐμπράγματος ἀσφάλεια, Παπούλια.—'Ιωάννης Λαμάρκ, Τσακαλώτου.—'Τὰ προνόμια τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου, 'Ελευθεριάδου.—'Η δικηγορικὴ ἀμειβή, Σχηματιώτη.—'Συμβολαὶ εἰς τὸ Ποιν. δίκαιον τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, Πετρακάκου.—'Ὁδηγὸς ματίας, Καίρη.—'Θεραπευτικὴ τῶν ὀφθαλμῶν, Κοσμετάτου.—'Φαρμακολογία, Καλλικούνη.

ΘΑΝΑΤΟΙ. Οἱ θάνατοι τῶν ἐπιφανῶν προκαλοῦν γενικὰ κένθη. Θὰ ἀγαπῶμεν ἐκτός τῶν 'Ελλήνων, καὶ τοὺς ἐπιφανεστέρους ξένους νεκροὺς τοῦ 1909. 'Απέθανον ὁ Κατούλ Μανδῆς, ὁ Γάλλος 'Ακαδημαϊκὸς Μπωρεγκάρ, ὁ Λομπρόζο, ὁ Γάλλος χαρακτὴρ Σαπλάιν, ὁ Γάλλος μουσουργὸς Ρεγιέ, ὁ Γερμανὸς δραματικὸς ποιητὴς Βινδελμπραχ καὶ ὁ λυρικός ποιητὴς Διλιέγκρον, οἱ δύο Κοκλέν, ὁ Γάλλος ποιητὴς Μερζ, ἡ φιλελληνὶς Γάλλισ ποιήτρια Βιβιέν, ὁ γελοιογράφος Καρὰν-ντ' 'Ας, ὁ Γάλλος ὑψίφωνος Γκεντάρ, ὁ ἀρχαιολόγος Σναϊδερ, οἱ Γάλλοι φιλόσοφοι Ρῶχ καὶ 'Εγγερ, ὁ 'Ολλανδὸς ζωγράφος Ρονυέ, ὁ 'Αγγλὸς ποιητὴς Σβίνβορν, ὁ Γερμανὸς ποιητὴς Σέρρερ, ὁ 'Αμερικανὸς δραματικὸς συγγραφεὺς Χόβαρτ, ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Ζὰν Λαώρ, ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος Πάλσεν, ὁ Ρωμοῦνος λογογράφος 'Εμίνεσκου, ὁ 'Αγγλὸς ποιητὴς Μέρεδιθ, καὶ δύο διαπρεπεῖς φιλελληνες: ὁ Βαυαρὸς ἀγογράφος Θείρσιος καὶ ὁ Βυζαντινολόγος Κρουμβάχερ.

'Ελληνες ἀπέθανον ὁ νομισματολόγος Ι. Λάμπρος, ὁ γεωγράφος Β. Κανδῆς, ὁ ἐν Ρώμῃ μουσικοδιδάσκαλος Σπινέλης, ὁ μεταλλειολόγος Κορδέλλας, ὁ ἠθοποιὸς Μέγκουλας, οἱ ποιηταὶ Ζητουριάτης καὶ Πασχαγιάννης, ὁ λεξικογράφος Γιάνναρης, ὁ σοφὸς φιλόλογος Κόντος, οἱ ζωγράφοι 'Αλεξοτρίδης, Λαμπάκης, Γάλλης, Σουδῆς,

'Ο Ἀστροφῶς βιολιστὴς GODFREY LUDLOW.

καὶ ἀδελφαὶ Γενναδίου, οἱ γλύπτρι Βρούτος καὶ Φυτάλης.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ φιλολογικὰ ἀπισχολήσαντα τοὺς κύκλους τῶν λογίων εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ Μκρινέτη ἰδρυσις νέας πειπτικῆς σχολῆς, τοῦ Μελλωντισμοῦ, καὶ ἡ μελετωμένη πολιτογράφησις ὡς Γάλλου πολίτου τοῦ Ζὰν Μορεὰς.

Δ. Ι. Κ.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΖΩΗ

'Αν ἤθελε κανεὶς νὰ κατατρέψῃ διὰ τὰ ὄνειρα καὶ διὰ τὰς δατῶνας τῶν ἀνθρώπων, ἢ γῆ θὰ ἔχανε τὴ μορφήν καὶ τὸ χροῶμα τῆς καὶ θὰ ἠθέλομεν γαρκαθῆθαι εἰς γελῶσαν ἠλιθιότητα.

'Ανατόλ Φράνς

'Εκεῖνος ποῦ ἐξαγτάται ἀφεντα ἀπὸ ἑνα κύριον πρέπει νὰ κατέχῃ καὶ ποῦ νὰ ἐμπνέῃ τὸν φόβον καὶ νὰ κρατῇ χαλιναγωγημένον τὸν κύριον, π. χ. τὴν χρηστικότητα, ἢ τὴν εἰλικρίνειαν, ἢ μᾶλλον μίαν κακὴν γλῶσσαν.

Νίτσε

Πρέπει νὰ λέγεται ἡ ἀλήθεια, ἔστω καὶ ἂν ὁ κόσμος πρόκειται νὰ γίνῃ χεῖρα κομμάτια!

Φίχτε

'Η κακηντρούχια χυδαίου πνεύματος εἶνε πολλὰκις ἐπιμνησθονοδεατέρα ἀπὸ τὴν λεπτότητα ἐνὸς πνευματώδους ἀνθρώπου.

Γκορίμ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Νικόλαος Σουδῆς

Τὴν παραμονὴν τοῦ Νέου ἔτους, ἐκηδεύετο ἐν 'Αθήναις, ἐν πενιχοτάτῃ συνοδείᾳ, ὁ τὴν προεραλὴν ἐνὸς καφερείου ἐξ ἀποπληξίας προσηληθεὶς γηραιὸς ζωγράφος Νικόλαος Α. Σουδῆς. 'Εγενήθη ἐν 'Αρξενωρίῳ, μετὰ τὰς θηνηκλίους δ' ἐν 'Αγοστολίῳ σπουδᾶς, ἀπῆλθεν εἰς Ρώμην, δαπάναις τοῦ ἀδελφοῦ του Μιχαήλ, μεγαλεμπόρου. 'Αλλ' ἐπὶ ἐσπυράδαζεν εἶτι, θνήσκει ἐκ χολέρας ὁ προστάτης ἀδελφὸς του καὶ ὁ Ν. Σουδῆς ἀπροσπάτετος μεταβαίνει πρὸς ἐθελῶν τύχῃ εἰς Παρισίους καὶ εἶτα εἰς Λορδῆον.

'Εν Παρισίοις ἐννοφροῦθη Γαλλίδα, ἐξ ἧς ἀπέκτισε τρία τέκνα. Εἰς πολυτελέστατον μέγαρον εἰς τὰ 'Ηλιόσια, αἱ δὲ αἰθουσαὶ τὸν κατάφορτος ἐξ εἰκόνων, ἔργων τὸ κέντρον ἐπιφανῶν Γάλλων. 'Αλλ' ἡ εἰμαρμένη δεινῶς τὸν ἐπλήξε. Οἰκογενειακὰ δυστυχήματα ὀδύνηρά, θάνατοι φιλιτάτων, τὸν κατέστησαν μελαγχολικόν. Τὰ ἔργα του, τὰ ὠραιότερα, διεσκορπίσθησαν, μηδὲ τὴν ὑπογραφὴν του καὶ φέροντα. 'Ο θάνατος τῆς συζύγου του ἐν τέλει καὶ ὁ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του, γραμματέως τῆς ἐν Κοσταντινουπόλει Ρωσικῆς πρεσβείας, τὸν ἐβόθισαν εἰς ληθαργίαν θλίβην. Δὲν ἐξηκριβώθη τὴν τροπὴ ἀπολέσθησαν τὰ ἔργα του, ὧν τινὰ εἶχον βραβευθῆ εἰς Ἑὐρωπαϊκὰς ἐκθέσεις.

'Εκ τῶν ἔργων του γνωστότερα εἶνε ἡ προσωπογραφία τοῦ 'Αχιλλέως Παράσχου, ὃν ποτὲ ἐθροικόμενον ἐν Παρισίοις ὀλικῶς συνέδραμε γενναϊότητα, ἡ προσωπογραφία τοῦ 'Αλ. Ραγκαβῆ καὶ ἡ τοῦ θανόντος Ἀυτοκράτορος τῆς Ρωσίας, παραγγελλομένη ἀντὶ 15,000 φράγκων.

'Απὸ δεκαετίας διέμενον ἐν 'Αθήναις, ἀφανῆς, κατάρμοτος, εἰς ἐν δωμάτιον ξενοδοχείου ἐν μέσῳ παλαιῶν τειῶν καὶ νεωτέρων ἔργων του. 'Ο Σουδῆς ἦτο φιλοπρόναιος. Καίτοι ἀγῶνος καὶ συνεχῶς ἐπλήσσετο ἐπὶ οἰκογενειακῶν περιπετειῶν, εἰργάζετο εὐρισκῶν μόνην παρηγορίαν εἰς τὴν τέχνην. Εἰς τὴν ἀμύνην του ἐν Παρισίοις, ἔσθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη διέμεινε, ὁ Σουδῆς εἰργάσθη μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν. 'Αλλ' οἱ τελευταῖοι του πένταρες παρηκολούθησαν τὴν σωματικὴν παρακμὴν.

'Ενα μῆνα πρὸ τοῦ θανάτου του μὲ ἑνα ἀγαπητὸν ποιητὴν τὸν ἐπεσκέφθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Εἶχα νὰ τὸν ἴδω ἀπὸ 8 ἐτῶν. 'Οργανοκινουμένης, τρέμου, ἐκράτει πινέλα εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὰ ἐκαθάριζε μὲ κάποιαν νευρικότητα. Μόλις εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἐκ τοῦ δωρῆσαντος. Εἶχον πρὸ ἐμοῦ ἐν πεντοκῶς μεγαλείον. Μόλις στηριζόμενος εἰς τοὺς πόδας, μὲ κατάλευκον πρόσωπον, μὲ διόπτρας, ἐν μέσῳ πληθῶς εἰκόνων καὶ χρωσέσεων, ἐφαίνετο ὡς ἱεραὸς μίας θρησκείας, ἢ ὁποῖα δὲν εἶχε πλέον ἀπαδούς. Μία πενιχρὰ κλίτη, ἦτο τὸ μόνον μὴ καλλιτεχνικὸν ἀντικείμενον. Εἰς ἑνα τραπέζι ἀπὸ ἄραι εἶχον παραταχθῆ. 'Επρόκειτο νὰ τὰς διασώσῃ ἐπὶ ὀδύνη. 'Οταν τοῦ ἐξήγησα φωτογραφίαν, ἐμειδίασε, δηλώσας δτι δὲν ἐστεργε νὰ φωτογραφηθῆ.

'Εκ τῶν ἔργων του διεκρίνοντο διὰ τὴν τεχνικωτέραν ἐπεξεργασίαν αἱ προσωπογραφίαι τοῦ ποιητοῦ. Στεφάνου Μαρτζώκη καὶ τῆς συναδέλφου δεσποινίδος Ἐθνερίας Ζωγράφου, ἢ 'Υδρενσις, (χωρικὴ σκηρὴ ἐκτελεσθεῖσα ἐν Λουτρακίῳ), καὶ μίαν σύνθεσις: ὁ «Καταραρῆτης» ('Ὁ ἔρωος παρασυρόμενος εἰς τὴν δῆρην τῆς κοιτωνικῆς ζωῆς.) 'Ο τελευταῖος πίναξ ἐφ' οὗ εἰργάζετο ἦτο ἀπεικόνισις ὀπωρῶν.

'Ο ἥλιος ἔδωκε καὶ μετὰ μίαν ὄραν ἀπεχειρῶτων τῶν γηραιῶν καλλιτέχνην. 'Επέπρωτο νὰ μὴ τὸν ἴδω πλέον.

BLANCHE TOUTAIN.

'Οταν ἐχωρίζομην, κἄποιον θλιβερὸν προαλοθημα μοῦ ἔλεγεν δτι ἡ δυστυχισμένη ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐκείνη ζωὴ εἶχε λείρη πλέον.

Δ. Κ.

'Η δεσποινὶς Blanche Toutain ἠθοποιὸς τοῦ Παρισιοῦ θεάτρου «L'œuvre», ἔδωκε τίσσερας παραστάσεις εἰς τὸ Βασιλικὸν θεάτρον, τὴν «Πληρωμένο πουλί» τοῦ Καπύς, τὸν «'Αγροπνούντα ἔρωτα» τῶν Fiers καὶ Caillaret, τὸν «Πληρικὸν κόσμον» τῶν Παγιερόν, καὶ τὴν «Φροῦ-φροῦ» τοῦ Με'λαν καὶ 'Αλεβῦ. Περὶ τῆς ἐξόχου ἱκανότητος τῆς δεσπ. Toutain ἐγράφησαν ἐπαινετικώταται κρισεῖς εἰς τὸν Γαλλικὸν τύπον ἀπὸ διασημοῦς συγγραφῆς, ὡς ὁ Φαγκέ, ὁ Λαρουμαὶ καὶ ἄλλοι.

Σεῖραν θρημαβεντικῶν, ὑπὸ ἑπομην σποροῆς θεατῶν, παραστάσεων ἔδωκεν ὁ θίασος τῆς Βιεννέτικῆς 'Οπε-

ρέττας, πρωταγωνιστούσης της χαριτωμένης κυρίας Τέρρεν, ης αι επιφραστικώταται κινήσεις ανεπλήρουν της φωνής πάσαν τυχόν αδυναμίαν. Έκτος γνωστών έργων, έπαιξε μετά την Βιέννην ενθα το πρόβον έδόθη την 9 Δεκεμβρίου, διά πρώτην φοράν από σιγήνης θεάτρου τών Δοβκα τοδ Λουξμβούργου νεώτατον έργον τοδ Αλέχαρ.

Η άγωνόδικος έκτροπή διά τών δραματικών διαγωνισμών τοδ Ωδείου άπετελέσθη έκ τών κ. κ. Γ. Δροσίνη, Α. Κορυτίδου και Δ. Κακλαμάνου.

Είς το Βουκουρεσίον έκλεισε πρό όλίγου καλλιτεχνική έκθεσίς Γαλλικών οδμορσιτικών έργων. Η έκθεσίς είχε άπέτελεσθή από έργα τοδ Φοραιν και τοδ Γαλλήν.

Κατ' ελθέσεις έκ Κωνσταντινουπόλεως ληφθείσας έν Βιέννη, είς Τούρκου; έκατομμυριούχος έδόθησεν είς το έδφος του πούδον 2,300,000 φράγκων, διά την Έθυσίαν Τουρκικής άκαδημίας, περιλαμβανούσης είκοσι πέντε άκαδημαϊκούς Δοσβας, Τούρκους και Πέρσας. Θα καταρτισθή αύτη κατά το πρότυπον της Γαλλικής Άκαδημίας.

Αί όρχαι της Ρώμης κατέσχον είς τι κατάστημα τέσσαρα χαλκά αντικείμενα τέχνης—δύο λέοντας, ένα τάβρον και ένα λεοντιόδα. Τί καλλιτεχνήματα ταύτα, πύθωνός βυζαντινής εποχής, φαίνεται ότι ήρπάγησαν έκ της κατηρησιπώσεως μητροπόλεως της Μεσοήνης.

Τά τέσσαρα άγαλύματα έξ όρειχάλκων έξετιμήθησαν άνω 20 χιλιάδων φράγκων. Φαίνεται δε ότι άπεπλάσθησαν άπ' άλλων συμπλεγμάτων έξ όρειχάλκων.

Κατά τών Μάρτιον συγκροτείται έν Παρισίους διεθνές συνέδριον Φυσιοθεραπείας; είς δ κληθείσα θα συμμετάσχη και ή Ελλάς.

Η Έλληνική Κυβερτησίς άνέθηκε την άντιπροσωπείαν είς τών κ. Μπαμιάτην ίατρον έν Παρισίους και γραμματέα της έκεί Γαλλικής Έταιρείας της Υγιεινής.

Έκ τοδ λεγομένου «Λευκού Άνακτόρου» της Γερουσίας είχεν άπολεσθή πρό τινων ήμερών μικρός πίναξ τοδ μεγάλου ζωγράφου Βάν-Αλν.

Αν' ήχώρι οι όρχαι κατέβαλον πάσαν προσπάθειαν όπως ανακάλυψοσι τόν κλέπτην, και πράγματι κατορθώθη ή σύλληψις τοδ δράστου, όστις άνακριθείς κατέθηκεν, ότι ελοήχθη είς το Μουσείον παρά τινος έπιστάτου, μεθ' οδ είχε συνεννοηθή, και κατά την στιγμήν, καθ' ήν το Μουσείον ήτο πλήρες, έξεκρέμασε την εικόνα και άπήλθεν.

Είς την Άγγλίαν άνεκαλύφθη εικών νέου άνδρός καθυμένον επί πέτρας, γυμνού; επί βάρους σκοτεινού, και κρατούντος διά της άριστεράς χειρός κλάδον δένδρου, ένθ' διά της δεξιής δεικνύει κείν. Τα χαρακτηριστικά τού νεανίου τούτου είνε έν ταύτ' έντονα και λεπτά, αι δέ έν τω συνόλω γραμμαι και οι λεπτιόταται φωτισμαίσεις έμφαίνουσι χροσνήρα ίσχυροδ καλλιτέχρου.

Η εικών αύτη άποδίδεται είς τόν διάσημον ζωγράφον Λεονάρδον δά-Βίντιο. Το όλον όμοιάζει πρός την θανασιάν εικόνα τοδ Λεονάρδου δά Βίντιο, την παριστέσαν τόν Άγιον Ιωάννην έν τή ερήμω. Ο πίναξ ούτος άγορασθείς πρό τεσσαράκοντα έτών έν Ιταλία άντι άλλων φράγκων, κατά την έκποίησιν μίως επάυλεως, παρέμεινε κεκαλυμμένος διά παχέος στρώματος

κατραμάδους επί πολλά έτη μέχρι; ότου περιήλθεν είς την κατοχήν τοδ σημερινού του ιδιοκτήτου. Μόλις όμως άπηλλάγη τοδ επικαλύμματός του, έφάνη ή μεγάλη αύτου αξία.

Η «Έλλ. Καλλιτεχνική Έταιρεία» τή ηροτάσει τοδ γλύπτου κ. Κ. Κωνσταντινίδου έδωσε πρός σπουδήν τών καλλιτεχνών και έρασιτεχνών έλευθέραν (Άκαδημαϊκήν) νυκτερινήν σχολήν γυμνού; η; ήτο αισθητοτάτη ή έλλειρις, και περί ής έκτενώς έγραψεν ο ήμέτερος διευθυντής είς το «Νέον Άστν».

Η σχολή λειτουργεί είς το επί της οδού Λισσιών 14 έργαστήριον τοδ κ. Κωνσταντινίδου (άφιλοκερδώς παραχωρήσαντος τοδτο), τρίς της έβδομάδος, κατά πάσαν Δευτέρα, Τετάρτην και Παρασκευήν από της 5 μέχρι της 8 μ. μ.

Δύναται πάς καλλιτέχνης ή έρασιτέχνης να εισέλθη είς την σχολήν, πλην τών μαθητών τοδ Πολυτεχνείου οστινες έχουν ίδίαν τάξιν είς το μάθημα τοδ γυμνού. Το πρότυπον διατηρεί την αύτην θέσιν επί μίαν έβδομάδα, μετά τρεις δ' έβδομάδας, αντικαθίσταται δι' άλλου. Αι θέσεις τών καλλιτεχνών όρίζονται διά κλήρον. Οι φοιτώντες είς την σχολήν καταβάλλουσι 10 δραχ. κατά μήνα, όσοι δ' έξ αυτών είνε μέλη της εταιρείας πληρώνουσι μόνον το ήμισον. Το μούδελον φωτίζεται διά λαμπτήρος 480 κηρίων. Άργότερα θα γίνονται σπουδαί πτυχολογίας διά τούς θέλοντας ν' άσκηθώσιν είς την οδατογραφίαν και έλαιογραφίαν, επίσης δε θα γίνονται σπουδαί μοντέλλου έν κινήσει, συμπλέγματος δύο προτύπων κλπ. Ούτως ή σχολή αύτη θ' άποβή όντως καλλιτεχνική Άκαδημία.

Είς την σχολήν φοιτώσιν οι έξής: Η. Μαθιόπουλος, Θωμ. Θωμόπουλος, Μ. Αξελός, Ι. Οικονόμου, Κ. Κωνσταντινίδης, Ζ. Φουδάς, Ε. Ιωαννίδης, Κ. Ρωμανίδης, Γ. Ροδόλφος, Ι. Ραφομαλίδης, Άγγελική Στεφάνου, Α. Δάιος, Ν. Θώμης, Ι. Ανάργυρος και Α. Ζωγραφίδης.

Κατά την έν Κων' πόλει πυρκαϊάν τοδ άνακτόρου Τσεραγάν, όπου συνεδράζε ή Βουλή και ή Γερουσία, έκίησαν μεταξύ άλλων κειμηλίων, αι α είχον μεταφερθή έκ τοδ Γιλδίξ και τρεις θανασιαι θηλασοογραφίαι τοδ περιωνήμου Ρώσου ζωγράφου Αίβαζόφσκη.

Από τούς μάλλον έπιτυχείς όβλους της κ. Ροζαλας Νίκα είνε και ο της πρωταγωνιστριας είς την «Βεντάγιαν», το λεπτόν αύτο έργον τών Γάλλων ντέ Φλέρ; και Καυραβέ.

Άφίκετο έν Μιλάνου ο Έλλην όξύφωνος κ. Λέων Φωτίου όπως συνεννοηθή διά την ίδρυσιν Έθνικού μελοδραματικού θεάσου μετοχικώς. Άργότερα πρός τόν σκοπόν τοδτον θα κατέλθη και ο κ. Σαμάρας. Θα συγκροτηθούν έν τω θεάσω έκτός τών έν Ελλάδα και οι είς τά Ωδετα της Εδρωπης ήδη σπουδάζοντες. Θα επιδιωχθή πρός τούτοις ή παραστάσις πρωτοτύπων έργων, έλλ. υποθέσεως και μουσικής.

Είς το Ωδεϊον Αθηνών έδόθη συναυλία ίλιαν έπιτυχής. Η όρχήστρα, ήν διηθύνεν ο κ. Μάρτιν, έξετέλεσε την δραματικήν εισαγωγήν της «Πατρόδος» τοδ Μπίξέ, την πλήρη πατριωτικού αισθήματος, τας «Ελεγεικάς μελωδίας» τοδ Νορβηγού Γκρηγκ, και την εισαγωγήν τοδ «Ριέντση», έν τών πρώτων έργων τοδ Βάγγερ (1842). Η εισαγωγή αύτη είνε συντεθειμένη έκ τών κυριωτέρων θεμάτων τοδ έργου, συνημολογημένη μετά δεξιότητος σπανίας και θανμασιής, άφού δ συνθέτης ήτο τότε μόλις 29 έτών.

Η ενορχήστρωσις χωρίς να είνε θορυβώδης έμποεί

μεγάλην έντύπωσιν. Ο Rienzi παρετάθη το πρόβον έν Δρόσδη και μετά 27 έτη είς το «Λυρικόν Θεάτρον» τών Παρισίων.

Κατά την συναυλίαν ή κ. Φωκά έψαλλε με διαύγειαν φωνής το «Ah! perfide parjure» τοδ Beethoven και το «La flüte enchantée» τοδ Μόζαρτ, ο δ παρεπιδημύδ βιολιστής Ludlow, μαθητής τοδ διασημου καθηγητού τοδ βιολίου Ο. Σαγκίκ έξετέλεσε το Concerto είς sol min. τοδ Bruch.

Είς τόν «Σύνδεσμον τών Συντακτών» έδόθησαν δύο έξόχως καλλιτεχνικά προσεπερίδες, όν μετέσχον αι παρεπιδημύδαι έξοχοι ήθοποιοί κυρία Μίλα Τέρρεν και Δευκή Τουτάν.

Άφίκετο είς Αθήνας τμήμα της «Société des instruments anciens de Paris», (κοιναριέτιο) ης προεδρεύει ο Saint-Saëns. Ένεφανίσθη δις είς το Β. Θεάτρον, έκτελέσαν συνθέσεις τοδ ΙΖ' και ΙΗ' αιώνος έν ος και τινας άλλως άγνωστούς. Επίσης άφικνείται ο διάσημος βιολιστής Bronislaw Huberman, όστις θα δώση δείγματα της τέχνης του είς την αίθουσαν τοδ «Παυρασσοδ», θα έλθη δε και ο θίασος της Sacha Guitry είς το Β. Θεάτρον, με ήμπεροσάριον τών οχόντα έπιτέλους μέχοι τοδδε έπιτυχίας κ. Κονταράτου.

Ο «Σαντεκλαίρ» θα παιχθή και είς τας Αθήνας υπό τοδ έτέρου τών θίασων, όν άν έγένοντο αι δοκιμαί, με τών αυτών φαντασιώδη ήμασιόμν και τας αυτίας διαγραφίαι. Ο θίασος θα περιουδύνη είς Εθρώπη και Αμερικήν.

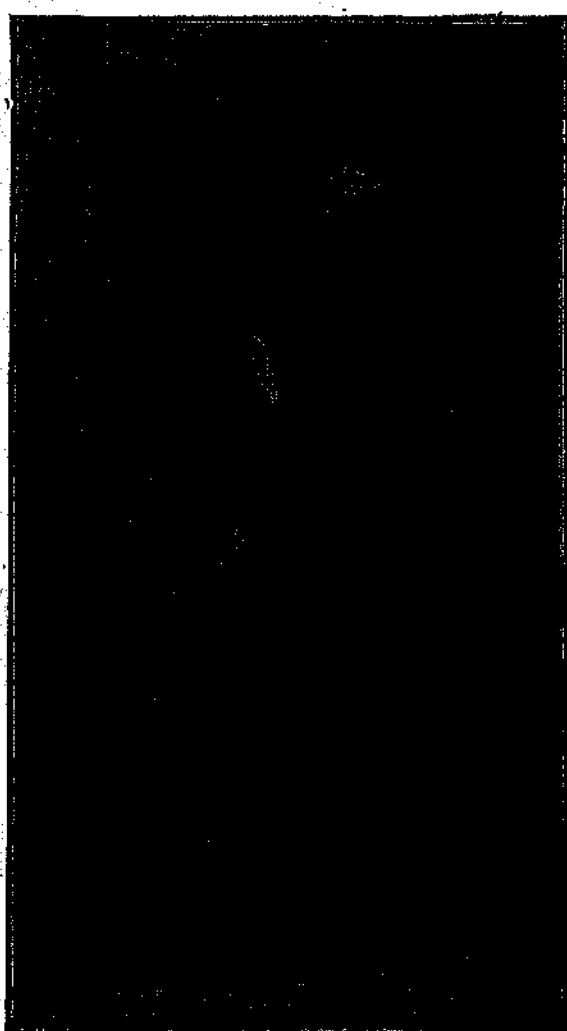
Η Ρωσική Αύτοκρ. Μουσική Έταιρεία έώρτασεν την πεντηκονταετηρίδα της. Ίδρύθη υπό τοδ Άντωνίου Rubinstein, όστις έπιστρέφον είς Ρωσίαν μετά τινα άνα την Εθρώπην περιουδειαν του, έξελίγη έκ τοδ ότι οι Ρώσοι μουσικοσυνθέται δεν ήσαν έξ έπαγγέλματος τοιούτοι, άλλα νομομαθείς, ός ο Τσαϊκόφσκι, Ιατρός, όπως ο Borodins, ή άκόμη και στρατιωτικοί ή ναυτικοί ός ο Rimsky-Korsakow, ο Lwoff, ο Moussorgsky και άλλοι. Έσχε τότε την φιλοδοξίαν να προικισή την Ρωσίαν δι' έρός μουσικού κέντρου.

Η Ζάππειος έπιτροπή όριστικώς θ' άνεγείρη θεατρών θεάτρον είς το Ζάππειον, δαπανώσα πρός τοδτο 130,000 δραχ.

Είς την Ρώμη έδόθη νέον μελόδραμα τοδ Λεονκαβάλλο, ή «Μαγιά». Την όρχήστραν διηθύνεν ο Μασκάνι. Το έργον, μουσικώς πιστόν είς τας έθνικας παραδόσεις τοδ Ιταλικού θεάτρον κατεχειροποιήθη. Ο ίδιος έτελείωσε και δύο άλλα μελοδράματα: Την «Καμήστια Ρόσσα» και «Μαλμπρονκ» κομωδίαν.

Παρά την άναγραφείαν είδηον ότι ο Αέχαρ άπέσυρε την ρεαν του όπερέτιαν ο «Υίος τοδ Ηγεμόνος», αύτη αριθμεί μέχοι σήμερον 114 σύνθετες παραστάσεις.

Η υποθέσις της όπερέτιας, ός γνωστόν, έχει άντηλήθη από τοδ Αμπού «τόν Βασίλδα τών Ορξων», παρουσιάζει επί σκηνής Έλληνα αρχιλήταρχον ο όποιος διανέμεται τά λύτρα έξ άπαγωγών άς διαπράττει μεθ' ύπουρογών. Επίσης σατυρίζονται οι άσυνήμοι και παρίστανται ός συναδελφούμενοι με τούς ληστές. Το ήμπερο προσβλητικώτατον διά την Ελλάδα παίζεται άμετάβλητον καθ' όλην την Γερμανίαν, ή μουσική του όμως είνε μεστή γοητείας.

Ροζαλίη Νίκα
Είς την «Βεντάγιαν».

Η Βυζαντιολογική Έταιρεία συνέταξε μακρόν υπόμνημα περί τών έν Ελλάδα βυζαντιανών μνημείων. Το υπόμνημα τοδτο, όπερ θα έντυπωθή είς ίδιον τεύχος, άποτελεί λεπτομερεστάτην μελέτην περί τών βυζαντιανών κειμηλίων τών σωζομένων άνα την έλευθέραν Ελλάδα. Έν αύτ' γίνεται μακρός λόγος και περί τοδ τρόπου της έπισκευής και συντηρήσεως τών έν λόγω μνημείων. Περιέχει αναλυτικήν έρευναν τοδ τρόπου καθ' όν γίνονται αι έπισκευαί μεσαιωνικών μνημείων άλλωδ, έν Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία κτλ. τών άπαιτουμένων τεχνικών γνώσεων και άποφαίνεται όμοφώνως, ότι είνε άνάγκη άπόλυτος όπως συσταθή συμβούλιον έξ άρχιτεκτόνων και βυζαντιολόγων, όπερ ύπευδύτως και μετά συστηματικήν μελέτην να προβαίη είς τας έπισκευάς τών μνημείων, ός γίνεται πανταχού τοδ πεπολιτισμένου κόσμου.

Διελθών έξ Αθηνών έδωσε μίαν συναυλίαν ο νεαρότατος Αύστραλός βιολιστής Godfrey Ludlow, υπό την προστασίαν τοδ πρεσβευτού της Άγγλίας. Έξετέλεσεν έκτός άλλων το Concerto εις re mineur τοδ Tartini, τοδ Zigeunerweisen τοδ Sarasate. Διακρίνεται μάλλον διά την τέχνην ή διά το άισθημα.

Φαίνεται ότι σόδομα υφίσταται αμφιβολία περί της αιδεσιμότητος της Μαδόνας του Σανσονίου, άνεργου δούλου εν Βενετία εν τη εκκλησία του Λαταράνου. Το έργον είνε εν των άσαιοτέρων. Η Παύλα καθήμενη επί βράχου κρατεί εν τού άσαιοτέρου θραυκός της εν τας του άσαιο της εσθής της το θέλον βοήθος άνατόν δια της δεξιάς φαίνεται επιβάλλουσα σινάπην, δια να μή ταραχθή ο ύπνος του μικρού Ίησού.

Τό από τριακονταετίας και πλέον ήδη εξ Ιταλίας άγγελόμενον έργο « Νέων » του συνθέτου του Μενιότοφελος d'Arrigo Boito, θα δοθή επί τέλους εν Ρώμη τό 1911, εν εύκαιρία των εορτών της Ιταλικής ανεξαρτησίας. Ο μάστορας έπαιξεν ήδη εις στεγόν κήλον όλίγα άποσπάσματα. Κρίνεται δε τό έργο άνωτέρον του « Μενιότοφελος », άληθής θριαμβός. Τό αϊτέρον άξιολογώτερον είνε ή άκινή, καθ' ήν ο Νέων έμφανίζεται επί της Απίας όδου εν μέσω άσαιοτών και κερώνων διά να θανάση την πυράταν της Ρώμης και εκείνη, καθ' ήν προσπίπτει πρό της κλήσης, ή όποία περιλείπει την μόνιν της Αγοιπίτης. Η ύπόθεσις του δράματος είνε: « Αι τόρεις της ανείδησεως του Καίσαρος μετά την δολοφορίαν της μητρος του.

Ο Βασιλεύς, ενδιαφερόμενος τά μάιστα διά την τέχνην των τοιχογραφών της αιδούσης των Τραπεζών, διά τας όπείας εις τον Μοσά εχορηγήμεναι ως όποσδήποτε άγασται της εποχής, έπέλεσε τον ζωγράφον κ. Κατζόπουλον, και συνέστησεν εις αυτόν να μελετήσῃ την επιδόσθωσαν.

Άρνάται να θεωρήθῃ ως εντύχημα, ότι αι ζήμια, τας όπείας αι τοιχογράφοι υπέσκησαν σοβαράι μεν, δεν είνε όμως και ανεπαρόσθητοι, καθόσον υπάρχουν πλήρη και κάλως διατηρημένα τά σχεδιάσματα του Hess εις φρικτών μέγεθος, εδριασόμενα ήδη εις τό Ιστορικόν Εθολογικόν Μουσείον, όπου πρό έτών μεταφέρθησαν εις τό Πολυτεχνείον.

Εν τη Γερμαν. επιθεωρήσει « Nord und Süd », του Βερολίνου ο διδάκτωρ της φιλοσοφίας κ. Marie Schmette δίδει πληροστέτην εικονογραφίαν των προσωπογραφιών του Σίλλερ. Ο συγγραφεύς άρισμα έλας όσας κατέχει ο Γκαίτε, εν ας και τό μετάλλιον του μεγάλου γάλλου γλύπτου Λαβιδ δ' Angers, εφ' οδ εικονίζεται ο μέγας της Γερμανίας ποιητής.

Εν τη « Revue de Paris » ο κ. Α. Boppe μάς γνωρίζει πλείστα έργα άγνωστά ενός τώνμεγάλων καλλιτεχνών του ΙΗ' αιώνος, του Fautay, όστις όπληξεν ο και έσοχην ζωγράφος της Κωνσταντινουπόλεως.

★ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ★

ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Επαγγελθών εν της Εδρόβης μετά επίταμνον Ιπποσίαν, ήξατο του κηρύγματος ο εύφραδής του Θεού Λόγος έμνηστος κ. Τιμ. Αναστασίου.

Ο μελετηρός όστος Λευτής, καταγινόμενος από πολλοθ εις την συγγραφήν « Εκκλησιαστικόν συγγράμματος, και θέλων να καταστήσῃ τοτό τέλειον, έπεσπέφθη την Γενεήν, Παρισίους, Λονδίνον και Ρώμην, και έμελέτησε εν τού πλησίον τας « Εκκλησίας των Δυτικών και Διαμαρτυρομένων, ως και την λειτουργίαν και τον οργανισμό των εκκλησιαστικόν αυτών σχολών.

Τιμ. Αναστασίου
Αρχιμανδρίτης, Καθηγητής των Βασιλοπαίδων.
Ιερός της Α. Μ. της Βασιλείσης

Είνε δυστυχώς άληθές, ότι τό θερηκεντικόν αίσθημα εις τον τόπον μάς όλον εν παρατηρείται χαλαρόμενον, έλλείπει σοβαράς και ουστηματικής διδασκαλίας, και άφροντησίας εν μέρους των άρμόδιων. Ο κ. Τιμόθεος Αναστασίου, είνε εις από τούδ όλίγους και πολυτίμους οκαπανείς και άναμορφωτάς της Έκκλησίας μάς.

Άριστοδχος της Θεολογικής Σχολής και όστις έμμορφώμενος περί τά θεολογικά, είνε ο πρώτος δημοουρηγός από Ιβητίας τά λαϊκά κηρύγματα, κηρύτων συγγράματα με δύναμιν πνεύματος και ψυχής, από του άμβωνος, του βήματος φιλανθρωπικόν καταστημάτων, συλλόγων, και εις αυτάς εις τας φυλακάς.

Και δεν ήρεσθη ο κ. Τιμ. Αναστασίον μόνο εις κηρύγματα. Φιλέσπλαχρος και φιλάρθρωπος, ήθλησε εις πενομένας τινάς τάξεις των Αθηνών και Πειραιώς να έλθῃ βοηθός και δι' άλλον πρακτικώτερον μέσον, ιδούων δύο φιλανθρωπικούς συλλόγους. Εν Αθήναις τον σύλλογον ή Φιλαδελφία και εν Πειραιεί τον σύλλογον ο Καλός Σαμαρείτης. Ο πρώτος, άποτελούμενος εν των καλλιτέρων της πρωτευούσης κηρύτων και κηρύτων είνε γνωστότατος διά την φιλήνθρωπον δράσιν του. Ο δεύτερος εν Πειραιεί εβανδρύνει και προστατεύει πτωχάς και έρρανάς παρθένους.

Ο κ. Αναστασίου είνε πολλών εκκλησιαστικόν και κοινωνικόν έργων συγγραφεύς. Τό Σωφρονιστήριον Αδέρωφ, ο Εύαγγελικός Νόμος, ή Βύτυχια της Έλλαννίδος Κόρης, ή Κυριακή Προσευχή, και ή Θεία Κοινωνία, έκαμαν άριστήν εντύπωσιν.

Άλλά και εις την Ανάπλασιν πλείστα όσα έμβριθή άρθρα εδημοσίευσεν υπό τό ψευδώνυμον Εύθύρωον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο κ. Αθ. Μίχας, από τούδ μάλλον εύέλπιδας νέους των γραμμάτων, εξέδωκεν εις κομψόν τόμον τρία διηγήματα του έμπνευσμένα, καιτοι είνε νεαρώτατος, από την Δυστολίαν. Εις τον πρόλογόν του, έπέχοντα θέσιν άπολογίας, δικαιολογείται διά την πικράν πηγήν εξής ήνητλησεν ή φαντασία τας πρώτας σταγόνας. Άλλ' όπωσδήποτε ήσο πολύ πρόωρος ο προς τας εναντιότητας της ζωής προσανατολισμός, θα συναντήσῃ πολύ θλιβερωτέρας περιπετείας και εξ ίδίας πείρας θα αποκρυσταλλώσῃ—αν εξακολουθήσῃ γράφον—ειλικρινέστερον τούδ ενδομύχους σπαραγμούς. Τό βιβλίον του είνε άγραμένον για όλους, ώστε να μπορή σταυ καθενός την καρδιά μια χορδή να συγκινήσῃ. Και τό κατορθώνει με της « γλωμάς και μαρτυρίας ύπάρξεις, του κινούνται και ζούν μια παραξενή κ' έξωτική ζωή. » Ο νεαρός συγγραφεύς απευθύνεται διά του βιβλίου του μάλλον εις την καρδίαν ή εις την σκέψιν.

Η εν Φρακρούρη διαμένουσα κυρία Π. Σ. Δέλτα, θυγάτηρ του εν Αλεξανδρεία διακεκριμένου όμογενούς κ. Μπενάκη, μάς έστειλεν εκάίθεσ εν πολυτέλες εικονογραφημένον βιβλίον, τό όποίον έπιγράφει: « Για την Πατρίδα. — Η καρδιά της Βασιλοπούλας. »

Η παιδική βιβλιοθήκη τόσον σπανίως βλέπει παρά ήμιν, όρατα βιβλία—όρατα και κατά την έξωτερικήν περιβολήν, και κατά την έσωτερικήν ψυχήν,—ώστε να όμολογηθών χάριτες εις την κ. Δέλτα διότι έπλούτισεν αυτήν με ένα τόμον, ο όποιος άμφοτέρας τας ιδιότητας του όρατου βιβλίου συνένώνει. Η κ. Δέλτα εύμορει αισθημάτων και έχει ικανόν άφηγηματικόν ύφος. Εις τό διήγημα θα σταδιοδρομήσῃ επιτυχώς εν με κάποιαν άποσίωσιν ασχοληθῃ εις αυτό. Τό βιβλίον της περιλαμβάνει δύο διηγήματα. Τό πρώτον είνε έκτενης ιστορική αφήγησις της εποχής Βασιλείου του Β' (995) σκοπούσα την έξαρσιν του πατριωτικού αισθηματος, τό δεύτερον είναι παραμύθι άσχετά έλικριστικόν.

Η γλώσσα ήν μεταχειρίζεται ή κ. Δέλτα, είνε δημοτική και βεβαίως διά την παιδικήν ηλικίαν είνε ή μόνη άρμόζουσα. Πού και πού εν τούτοις εκφρασει της γνησίας δημοτικής και προσπαθεί να μαλακρίσῃ. Καί εις μέν τό παραμύθι ή γλώσσα είνε όμαλοτέρα, όμοίόμορφος, φυσική, άλλ' εις τό ιστορικόν διήγημα, τό όποίον είνε τεχνικώτερον εις έκφρασιν από εν παραμύθι, διαφαίνεται ένιχαυό μια στενοχωρημένη προσπάθεια ύπως την φυσικήν της κοινώς όμιλουμένης έκφρασις μετατρέψῃ εις τύπος χυδαίστητος. Τας σελίδας του βιβλίου κρημών πρωτότυποι εικονογραφαί. Τό μεν πρώτον διήγημα έχει εικονογραφησῃ ο άείμνηστος Αύτρας, τό δε δεύτερον ή δεσποινίς Λασκαρίδου.

Συνερίζων την έκδοσιν του Σπαρτιατικού Ημερολογίου και κατά τό 1910 ο κ. Σπ. Θεοδωρόπουλος εξέδωκε λίαν ενδικαίωροντα τόμον, περιέχοντα άποκλειστικώς Λακεδαιμονιακήν ύλην. Εκ των περιεχομένων αξίζουν ιδιαίτερας μνείας ή Έπιμνημόσυνος τελετή του Μυστρά υπό Σ. Λάμπρου, τά Σπαρτιατικά τραγούδια του κ. Ζωιτοπούλου, ο Σκροφίνης εν Μυστρά υπό Δε-Βιάζη, ή Λακεδαιμών υπό της κ. Αύρας Θέρου.

Ημερολόγιον της Φιλοκάλου Πηνελόπης-Πλούσιον εις ύλην ενδιαφέρουσαν τας κυρίας.

« Σατά ». Σατυρικόν Ημερολόγιον έκδοθέν εν Κωνσπόλει υπό Κ. Μακρίδου και Ν. Παπαδημητρίου. Ογκώδες, με εύθυμογραφικήν ύλην και με κωμικώτατας χρωματιστάς γελοιογραφίας των Έλλήνων βου-

λευτών της Τουρκικής βουλής. Ένακα της μεγάλης επιτυχίας του τό Ημερολόγιον « Σατά » εξηγητήθη, καιτοι εις 10,000 αντίτυπα έκδοθέν.

Γιάννη Παργιαλή, Παιδαγωγικοί μύθοι. Ο κ. Παργιαλής άποσίωμένος εις την διαπαιδαγωγήσιν των μαθητών του, ήθέλησε να φανή όφέλιμος εις όλον εν γενει τον παιδικόν κόσμον και άπήρτισε μετά πολλής χάριτος συλλογήν έμμέτρων μύθων, λαβών κατ' έκλογήν εκ των του Αίσώπου, Κριλώφ και τινων άλλων, εις ους εν τέλει προσθέτει και πρωτοτύπους. Άργότερα θα έκδοθῃ τό β' μέρος υπό τον τίτλον « Παραδείγματα » και τό γ' « Τερατά και όφέλιμα ». Η έκδοσις εγένετο υπό επιτροπής σοιτητών. Οι Παιδαγωγικοί Μύθοι δεν πρέπει να λείψουν από κανέν σχολείον.

Η « Έλλ. Έκδοτική Έταιρία » ήθέλησε να συγκεντρώσῃ την έλακτοτέραν παρά ήμιν ποιητικήν παραγωγήν, έκδίδουσα φιλοκάλως έθολογίαν άνωτέραν των μέχρι τούδε ύπαρχουσών και πληροστέρα, ανέθικε δε την έκλογήν εις τον ειδικώτατον, ως ποιητήν, κ. Πολέμην. Η « Αύρα » είνε κομψή, όγκώδες, σχεδόν πολυτέλης. Άλλ' έπεκρίθη ο τρόπος της περισυλλογής των ποιημάτων και διότι παρελιόθησαν ποιηταί όχι εύκαταφρόνητοι και διότι τά παρατιθέμενα ποιήματα δεν είνε τά έκλεκτότερα και τά χαρακτηριστικώτερα έκάστου ποιητού. Άλλ' αυτός ο κ. Πολέμησ όμολογεί εν τώ πρόλόγω ότι δεν τόλμα να φαντασθῃ ότι έκαμέ τι τέλειον, και ότι ή συλλογή του ως βοήθημα δύναται να χρησιμοποιηθῃ εις τον συλλέκτην του μέλλοντος. Μια έθολογία σκοπόν έχει να χρησιμεύσῃ ως τό κάτοπρον της όλης ενός έθνους ποιητικής παραγωγής και τό κριτήριον συνεπέως της έμπνεύσεως. Ο άναγνώστης εκ της αναγνώσεως της « Αύρας », περιλαμβανούσῃς όσα περιέλαβῃ ποιήματα, σχηματίζει ικανοποιητικήν και αξίαν εντύπωσιν περί της νεοελληνικής ποιήσεως; Νομίζομεν ότι άρύτερα κατούτερα της πραγματικής. Υπάρχουν ποιήματα πολύ άνώτερα άλλων δημοσιευμένων. Όπωσδήποτε ή πρόθεσις της τε Έταιρείας και του κ. Πολέμη ήτο ίθαυωπάτη, δυσχέρεια δε τινες ύπήρξαν άνώτερα των προσπαθειών των. Η κατάταξις εγένετο χρονολογικώς, από του Ρήγα Φεραίου γεννηθέντος τώ 1757 μέχρι του είκοσιπενταετούς κ. Σιγούρου.

Εξεδόθη τό τελευταίον, διακοπτομένης της έκδοσεως, τεύχος του « Συλλόγου των Ωρελίμων βιβλίων », έκαστοδόν τον αριθμόν. Τό τεύχος τούτο άπαιρούται εις μνημόσυνον του ίδρυτου και μεγάλου εύεργέτου του Συλλόγου Δ. Βικέλα, περιέχον άποσπάσματα των έργων του. Προτάσσεται έκτενης πρόλογος περί της δράσεως αυτού ως Προέδρου του Συλλόγου.

Περί της ένότητος της Έλλ. γλώσσης σπουδαιότητα μελέτην εξέδωκεν ο φιλοπρωνώτατος καθηγητής κ. Γ. Κατζόλας, συμπληρών τας γλωσσολογικάς αυτού γνώμας. Τό πρόβλημα: ή Νεωτέρα Έλλην. γλώσσα μεγάλην έχει ή μικράν όμοίότητα προς την ύργαίαν; έρευνάται και λύεται υπό του κ. Κατζόλας λεπτομερέςτατα για του τυπικού και των λέξεων, άποδεικνύοντος ότι τό τυπικόν δεν μεταβλήθη, σωζόμενον και νοούμενον σήμεραν και ότι αι πλείστα των άρχαίων λέξεων λέγονται και νοούνται υπό των σημερινών Έλλήνων.

Η κοινότη ένότης της Έλλην. γλώσσης ήτις επί τρεις χιλιετηρίδας πολλάς έχει μορφάς και μυριάδας λέξεων, άποτελεί ως λέγει ο Steinthal από θαυμασιώτατον των φαινομένων εν τη ιστορία των γλωσσών. Ο κ. Κατζόλας πειραματιζόμενος λαμβάνει τας λέ-

ἔτι ἐκ τῶν βιβλίων μεγάλων σταθμῶν τῆς ἀναπτύξεως τῆς γλώσσης: Τὸν Ὀμηρον, τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ τὸν Ἑρωτόκριτον.

«Σιών» εὐρετήριον, μετὰ σημειώσεων, ὑπὸ Ἰεζ. Βελλανδιώτου ἀρχιμανδρίτου. Ἔινε εὐρετήριον τῶν 9 τόμων τοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ «Σιών», ὅπερ ἐξέδιδεν ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου Λάτας.

ΣΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ὁ ἐν Παρισίοις βιβλιοεκδοτικὸς οἶκος Bloud et Co νέαν σειράν ἐξέδωκε βιβλίων ἠθικοφιλοσοφικῶν. Ἔινε δὲ ταῦτα:

«Joubert, Pensées». Αἱ Σκέψεις τοῦ Joubert ἦσαν ὅπως καὶ αἱ τοῦ Πασκάλ ἀνέκδοτοι, καὶ ἐξήχθησαν ἐκ τῶν χειρογράφων τοῦ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ ἀφοσιωμένων φίλων. Ὁ πρῶτος ἐκδότης τῶν Σκέψεων αὐτῶν ἦτο ὁ Σατωβριὰν τῷ 1838, ἀλλὰ δὲν ἐκυκλοφορήσαν βιβλιοεμπορικῶς καὶ ἐγένοντο δυσέυρετοι.

«Joseph de Maistre. Blanc de Saint - Bonnet. Lacordaire. Gratry. Caro.» Ἐκ τῆς σειράς Ἐπιστήμη καὶ Θεολογία. Λίαν περιεργὸν ὄσω καὶ προσωπικαὶ κρίσεις τοῦ ἐπιφανοῦς κριτικοῦ J. Barbey d'Aureville περὶ τῶν πέντε ἀνωτέρω τόσῳ ἀνομοίων συγγραμμάτων.

Αἱ κρίσεις του δὲν εἶνε πάντοτε πανηγυρικαί. Ἐξαιρῶν τὰς Διαλέξεις τοῦ Δομηρικανοῦ Lacordaire, φαίνεται πουναντίον ἐπιφυλακτικὸς διὰ τὴν «Ἁγ. Μαγδαληνὴν». Ἡ πρωτοτυπία τῆς σχέσεως δὲν υπολείπεται τῆς δυνάμεως τοῦ ὕψους. Αἱ περὶ Θεοῦ ἰδέαι τοῦ Caro καὶ τοῦ Gratry ἀποτελοῦν, κατὰ τὸν κριτικόν, ἐνδιαφέρον δίπτυχον.

«Au service des idées et des lettres». Ἐργάφῃ ὑπὸ τοῦ ιστορικοῦ καὶ πολιτικοῦ φιλοσόφου κ. Ἐτ. Lamy, ὅστις διεκρίθη διὰ τὰς ἠθικολογικὰς καὶ κοινωνιολογικὰς μελέτας του, δι' ὧν ὑπερτέρους ἤνοιξε ὀρίζοντας ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς ζητήμασι.

Saint Augustin. «Les Confessions». Μετάφρασις τοῦ A. d'Andilly. Αἱ ἐξομολογήσεις τοῦ ἱεροῦ Ἀγουστίνου εἰσὶ, ὅπως ἡ «Imitation», ἡ «Introduction a la vie dévote» ἀπὸ τὰ μᾶλλον ὑπέροχα κείμενα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἰσὶν ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀπολογία τοῦ ἑσωτερικοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἐκ τῶν πρώτων πνευματικῶν μνημείων, ἅτινα προσφυῶς ὁ Μπουρζὲ ἀπεκάλεσε «Πειραματικὴν ἀπολογητικὴν».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Δελτίον συλλόγου Ἑλλ. ἠθοποιῶν». Λογοδοσία, καταστατικὸν τοῦ συλλόγου, ὁ νόμος περὶ συγγραφικῶν δικαιωμάτων κλπ.

«Νέον Πνεῦμα». Ἰανουάριος 1910. Ἐκ τῶν περιεχομένων: Ἀπὸ τὴν Νέαν Ἀγγέλιον, ὑπὸ Δ. Γαϊτανοπούλου.—Σωκράτης καὶ Χριστός, ὑπὸ Ο. Μπεκέ.—Πρωτοχρονιὰ μέσα στοὺς μαύρους, ὑπὸ Θ. Παπαδημητρίου.—Οἱ δύο γέροι, ὑπὸ Ἰ. Φιλικοῦ.—Πομπηϊανὴ ἀναμνήσεις, ὑπὸ Π. Βιζουκίδου.—Κρουμβάγερ, ὑπὸ Σ. Λάμπρου.—Γράμματα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ὑπὸ Δ. Γ. Καλογεροπούλου κλπ.

Νέα ζωὴ (Ἀλεξανδρείας). Περιεχόμενα: I. Γρουπάρη Ἔστιάδες.—I. Γρίκα, Τὰ τρία πεντάλιρα.—Πετρούλας Ψηλορείτη, Ἦ ὄνειρο.—M. Καλαμά, ἡ Νύχτα.—Σ. Σκίπη, Ἀπολλώνιον ἄσμα.—Πέτρου Ψηλορείτη, Κριτικὰ μελετήματα.

Τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Διδακταλικοῦ Συλλόγου ἐκδομένου «Παιδαγωγικοῦ Δελτίου» ἐδημοσιεύθη

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Τυπογραφείου «Κράτους». Θάνου Τζαβέλλα Ὁδὸς Ἀριστείδου 1.

τὸ α' τεῦχος τοῦ Δου τόμου, περιέχον ἐκτὸς ἄλλων: Barth, Ἡ δυνάμις τῆς παιδείσεως.—N. Ἐξαεροπούλου, Παιδαγωγικὰ ζητήματα.—N. Τζοβερῆ, Φυσικὴ ἀγωγή καὶ γυμναστικὰ συστήματα.—Δ. Λάμψα, Διδακταλία τῆς φυσιολογίας.

«Νέα Ἑλλάς». Ἐξεδόθησαν διπλᾶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 5-10 τεύχη τοῦ ἐν N. Ἰόρκῃ ἐκδομένου περιοδικοῦ «Νέα Ἑλλάς». Ἐκ τῶν περιεχομένων: Ἡ σταυροφορία κατὰ τοῦ φιλήμικτος, ὑπὸ Π. Νιρβάνα.—Κηφισιὰ ὑπὸ Δ. Καλογεροπούλου.—Πεζὰ ποιήματα, Μυρσίνας.—Στὸς ἀγρούς, Θ. Ζωϊσοπούλου.—Isothe, μετάφρασις Περγιαλίτου.—Ὁ Καλλίας, ὑπὸ Μαρ. Παπαρστέιδου.—Τι σκέπτομαι, Δίχ.—Ὁ διαβάτης τῆς τύχης B. Τζαραβέλα.—Τακτικοὶ ἄνθρωποι, Τ. Μωραϊτίνη.—Προσευχὴ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον, μετάφρασις Κ. Καιροφύλα.—Ἡ Καπετάνισσα, Δ. Γαϊτανοπούλου.—Εἰς ἐν ἄγαλμα, Σιδώλλης κλπ.

Poesia. Τὸ ἀρτι ἐκδοθὲν τεῦχος, ὀγκωδέστατον, περιέχει πλείστας κριτικὰς γνώμας περὶ τοῦ «Μελλοντισμοῦ» ὑπὸ γνωστῶν συγγραφέων διατυπωθείσας.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ:

Ὁ «Καλλιτέχνης» εἰκονογραφημένων περιοδικῶν μηνιαῖον, ἐκδοθησόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Βώκου. Σκοπὴ τὴν ἐκλατνευσιν τοῦ ὄραίου εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας. Κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγγελίᾳ πρόγραμμα θὰ εἶνε «παρορμητικὸν πρὸς νέους πνευματικούς ὀρίζοντας.» Τὸ εὐχόμεθα...

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

M*. Τῆς καεῖσης Ἐκκλησίας τῶν Ἀνακτόρων τὴν ἑσωτερικὴν διακόσμησιν καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς τοιοχογραφίας εἶχε φιλοτεχνήσῃ ὁ Προσαλέντης.

Καλλιτέχνη. Τὸ περὶ Ἑθν. Πινακοθήκης νομοσχέδιον ἐψηφίσθη τὸ περὶ σχολείου Καλῶν Τεχνῶν εἰς 6' μόνον ἀνάγνωσιν. Κατ' αὐτοῦ διεμαρτυρήθησαν δι' ὑπομνήματος οἱ ἐν Ἀθήναις καλλιτέχνη, συνιστῶντες ὅπως ὁ διορισμὸς τοῦ διευθυντοῦ, ζωγράφου ἢ γλύπτου, γίνεται διὰ ψηφοφορίας τῶν ἐν τῇ σχολῇ καθηγητῶν, καθοριζομένου καὶ χρόνου διαρκείας. Ἦδη ληξάσης τῆς συνόδου, δέον νὰ ψηφισθῇ ἐξ ἀρχῆς εἰς α' ἀνάγνωσιν.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει

Ἐν τῷ γραφείῳ τούτῳ γίνονται μεταφράσεις ἐκ ασαῶν τῶν γλωσσῶν καὶ εἰς πάσας τὰς γλώσσας, ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν, τιμολογίων, συμβολαίων, ἐφημερίδων καὶ ὀλοκλήρων συγγραμμάτων, παρὰ καθηγητῶν διαφόρων γλωσσῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δροσ. I. Π. Χρυσανθοπούλου.

Ἀκριβεῖα καὶ ταχύτης ἡγγυημένη.

Bureau de Traductions:

Kutchuk Yeni Han No 1, Kurectchiler

Galata—Constantinople

Πωλεῖται βιβλιοθήκη ἐκ νομικῶν συγγραμμάτων, πάντων δεδεμένων, εἰς λίαν συγκρατατικὴν τιμάν.

Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.